

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΖ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1950

ΑΡΙΘ. 20

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ειρηνικά Γράμματα : Απάντησις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Σπυρίδωνος πρὸς τὴν εἰρηνικὴν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Σερβίας Βικεντίου.—
Ἡ νέα Ἱερά Σύνοδος τῆς Θῆς Συνοδικῆς περιόδου.
—*Ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος* : Ἀνταλλαγὴ ἐπιστολῶν μεταξὺ τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σπυρίδωνος καὶ τῆς Α. Σ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντεμβουρίας καὶ Πριμάτου πάσης Ἀγγλίας Geoffrey.—
Πρεσβυτέρου Ἰωάννου Σπ. Ράμφου Οἱ ἅγιοι Σέργιος καὶ Βάκχος (7 Ὀκτωβρίου).—*Παρατηρήσεων Στέλλη* : Ἡ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ἐκκλησιῶν.—Ἐπὶ τῆς παιδείας.—Τὸ παιδομάζωμα.—Δι' αὐτὸ ἀκμάζου.—
Χρονικά.—*Βιβλιογραφία.*

ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΒΙΚΕΝΤΙΩ

τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Πεκίου,
Μητροπολίτῃ Βελιγραδίου-Καρλοβακίου
καὶ Πατριάρχῃ Σερβίας,

ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
τὸν ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀδελφικὸν ἀσπασμόν.

Πολλὴν τὴν θλίψιν ἐδοκίμασεν ἡ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησία ἐπὶ τῇ ἀδοκῆτῳ τελευτῇ τοῦ μακαριστοῦ ἐκείνου Πατριάρχου Γαβριήλ, ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ὁποίου μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἱεράς Συνόδου ἐνθέρμους ἀνεπέψαμεν δεήσεις ἅμα τῷ ἀγγέλματι τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ διττηροῦ ἐκείνου ἀγωνιστοῦ καὶ εὐθαρσοῦς προμάχου τῶν δικαίων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Εὐχρηθέντες δὲ τότε τῇ ἀδελφῇ Ἐκκλησίᾳ Σερβίας ταχεῖαν τὴν ἀνάδειξιν ἀνταξίου αὐτοῦ διαδόχου, γηθοσύνως πάνυ ἐδεξάμεθα τὰ ἀπὸ τῆς 13ης παρελθόντος μηνὸς Ἰουλίου ἐνεσιῶτος ἔτους εἰρηνικά τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Μακαριότητος Γράμματα, δι' ὧν ἠγγέλλετο ἡμῖν ἡ εἰς διαδοχὴν τοῦ ἀειμνήστου προκατόχου Ὑμῶν κανονικὴ Ὑμῶν ἐκλογή καὶ κατὰ τὰ νενομισμένα ἀνάρρησις εἰς

τὸν θρόνον τῶν Σέρβων Πατριαρχῶν. Ὅθεν ἐπὶ τούτῳ «αἰνεσὶν Κυρίου ἐλάλησε τὸ στόμα ἡμῶν» μετὰ τοῦ προφητάνακτος Ψαλμοῦ καὶ «ἠὲλογήσαμεν τὸ ὄνομα Αὐτοῦ» δι' οὐκ εἰς μακρὸν ἀκυβέρνητον εἶασεν ἡ τοῦ Θεοῦ εὐμηχανία τὴν τῆς Σερβίας ἁγίαν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Οἶδε γὰρ ἡ τοῦ Κυρίου πάνσοφος Πρόνοια, δι' οὗ καὶ πάντοτε μέν, μάλιστα δὲ ἐν τοῖς νῦν τὰ μάλιστα δυσχειμέροις καιροῖς, ἐν οἷς ἡ πολυπλήθεια τῶν δεινῶς ὀγκουμένων κυμάτων κατακλύζει καὶ τὸ τῆς Ἐκκλησίας χριστεπώνυμον σκάφος, ἀμέσους καὶ ἐργηγορῶτος δεῖται τοῦτο οἰακοστρόφου, ἱκανωμένοι εἰς λιμένα εὐδαιμόνων εὐθύνειν τὴν ἱερὰν ναῦν, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος συνεργοῦντος εἰς οὐριον πλοῦν.

Τοιοῦτον τῆς ἱερᾶς τῆς Σερβικῆς ἐκκλησιαστικῆς δλκάδος κυβερνήτην τεκμαιρόμενοι τὴν Ὑμετέραν περισπούδαστον Μακαριότητα ἐξ ὧν ἐν τοῖς πρὸς ἡμᾶς Γράμμασι βεβαίως ἐπὶ διακρατήσῃ καὶ διηνεκεῖ προασπίσει τῶν διδασκαλιῶν, τῶν παραδόσεων καὶ τῶν διατάξεων τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐν παραμυθία πολλῇ ἤκομεν δοῦναι δεξιὰν ἐπὶ πνευματικῇ μετὰ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος συναφείᾳ διὰ τῶνδε ἡμῶν τῶν ἀπαντητικῶν Γραμμάτων. Προσεπιδηλοῦντες δ' οὗ ἐτοίμως πάντοτε ἔχομεν ἐπικουρεῖν τῇ ἀγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ Σερβίας ἐν οἷς ἂν ποτε δεήσῃ τῆς ἡμῶν ἀρωγῆς, ἐκ ψυχῆς εὐχόμεθα τῇ τε θεοφρουρήτῳ Αὐτῆς Κορυφῇ, τῇ περὶ Αὐτὴν σεβασμιωτάτῃ ἱεραρχίᾳ καὶ παντὶ τῷ εὐσεβεῖ τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας πληρώματι δαυλεῖς ἀείποτε τὰς ἀνωθεν δωρεάς.

Ἐπὶ τούτοις καὶ αὐθις ἐν φιλήματι ἁγίῳ κατασπνόμενοι τὴν Ὑμετέραν Ἀγάπην διατελοῦμεν τῆς Ὑμετέρας σεβασμοποθήτου ἡμῖν Μακαριότητος ἐν Χριστῷ ἀδελφός καὶ συλλειτουργός

ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος

Ἀθήνησι τῇ 13ῃ Ὀκτωβρίου 1950

Ἡ ΝΕΑ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΤΗΣ 96ΗΣ ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Προεδρεύοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, παρισταμένων δὲ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Ν. Μπακοπούλου, τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου καθηγητοῦ κ. Γ. Καμίρη καὶ τοῦ Διευθύνοντος τὰ τῶν Θρησκευμάτων τοῦ ὑπουργείου Παιδείας κ. Α. Φυτράκη, ἡ Ἱερά Σύνοδος ἤρξατο τῆ παρελθούσῃ Παρασκευῇ (13) τῶν ἑργασιῶν τῆς 96ης συνοδικῆς περιόδου.

Μετὰ τὴν τεθεσπισμένην προσευχὴν ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ὁμιλήσας ἐπὶ τῶν καθ' ὄλου ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων εἶπε τὰ ἑξῆς :

Δεδοξαμένον τὸ ὄνομα τοῦ Παναγάρχου, τοῦ καταξιώσαντος ἡμᾶς νὰ κηρύξωμεν τὴν ἔναρξιν τῶν συνεδριῶν τῆς 96ης Συνοδικῆς Περιόδου, τῆς δευτέρας ἀφ' ὅτου, θεῖα συνάρσει, ἐπωμίσθημεν τὰς εὐθύνας τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐἴθισται κατὰ τὴν ἔναρκτήριον συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου νὰ γίνεται σύντομος ἀπολογισμὸς τῶν ἐπιτελεσθέντων κατὰ τὴν λήξαντα περίοδον.

Θὰ παραβῶμεν τὴν συνήθειαν ταύτην. Διότι, μολοντί τὸ λήξαν ἔτος δὲν διέρρευσε μάτην, εἶναι τόσον πολλὰ καὶ ἐπείγοντα τὰ προβλήματα τὰ ἀναμένοντα ἀμέσους λύσεις, ὥστε δὲν ἐπιτρέπουσιν οὔτε ἀνάπαυλαν, οὔτε ἀπώλειαν χρόνου δι' ἀνασκοπήσεις, αἱ ὁποῖαι ἄλλως τε ἔχουσι ἐννοίαν τινα, ὅταν ἀφορῶσιν εἰς ἔργον συντελεσμένον καὶ ὀλοκληρωμένον, τοιοῦτον, ὁποῖον οὔτε συνετελέσθη, οὔτε ἦτο δυνατόν νὰ συνετελεσθῇ ἐντὸς τῆς βραχείας προθεσμίας ἐνὸς ἔτους.

Ἀναβάλλοντες ὅθεν τὴν ἀνασκόπῃσιν δι' εὐθεωτέρους καὶ εὐτυχεστέρους χρόνους, θὰ ἀντιμετωπίσωμεν συνοπτικῶς τὰ μᾶλλον ἐπείγοντα ζητήματα, τόσον τὰ γενικώτερα, τὰ ἀποβλέποντα εἰς τὰ καθήκοντα τῆς Ἐκκλησίας ἀπέναντι τοῦ χριστεπώνυμου πληρώματος, ὅσον καὶ τὰ μερικώτερα, τὰ ἐνδιαφέροντα στενώτερον τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν ζωὴν αὐτῆς ὡς ἰδιούτου Ὄργανισμοῦ.

Καὶ τὰ προβλήματα ταῦτα εἶναι καὶ πολλὰ καὶ συντριπτικῶς ἐπιτακτικὰ καὶ ἐπείγοντα.

Οὐχ ἦντον πέποιθα ἐπὶ τὴν δυνατότητα τῆς αἰσίας καὶ ταχείας ἐπιλύσεως αὐτῶν, βασιζόμενος ὑπὲρ πᾶν ἄλλο εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Θεανθρώπου Θεμελιωτοῦ τῆς Ἐκκλησίας, "Ὅστις ἰδρῶν αὐτὴν διεκήρυξεν ὅτι «πύλαι Ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς».

Καὶ οὐχὶ μικρὸν τεκμήριον τοῦ δακτύλου τῆς Θεῆας Πρόνοιας διαβλέπω εἰς τὴν παρουσίαν ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας Ὑπουργοῦ ὄχι μόνον εὐσεβοῦς, ἀλλὰ καὶ ἔχοντος πλήρη κατανόησιν τῆς ὑψηλῆς ἀ-

ποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀναγκῶν αὐτῆς, ἐπιδεικνύοντος ἀπόλυτον καλὴν θέλησιν διὰ τὴν ἐνίσχυσιν αὐτῆς πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς τῆς, καὶ διαθέτοντος ἐπαρκῆ δύναμιν διὰ νὰ φέρῃ εἰς αἴσιον πέρας τὰς ἀγαθὰς του προθέσεις.

Πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τοῦτον, τὸν κύριον Ν. Μπακόπουλον, αἰσθάνομαι τὸ καθήκον νὰ ἀπευθύνω τὰς εὐγνώμονας εὐχαριστίας τῆς Ἐκκλησίας ἀνθ' ὧν ἔπραξε καὶ ἰδίως ἀνθ' ὧν προτίθεται ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τῶν ἐπιδιώξεων τῆς νὰ πράξῃ. Εἴθε ὁ Πανάγαθος νὰ τὸν ἐνίσχυσῃ εἰς τὸ θεᾶρεστον τοῦτο ἔργον καὶ νὰ ἐπευλογῆσῃ τὰς προσπάθειάς του.

Καὶ ἤδη ἅς ἀνασκοπήσωμεν τὰ μᾶλλον ἐπείγοντα ζητήματα.

Πρώτιστον καθήκον τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοὺς χαλεποὺς τούτους καιροὺς εἶναι νὰ ὑποβοηθησῇ τὰς ἑκατοντάδας χιλιάδας τῶν χριστιανῶν τῆς, τῶν δεινῶς δοκιμασθέντων ἀπὸ τὴν διπλὴν μάστιγα τῆς Κατοχῆς καὶ τῆς Ἀνταρσίας, νὰ ἀποκατασταθῶσιν εἰς τὰς ἐστίας τῶν αὐτάρκεις, μὲ πλήρη τὴν ἰκανότητα συνεχίσεως τῆς ὁμαλῆς ἰδιωτικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς.

Καὶ διὰ μὲν τὴν ὕλικὴν τῶν ἀποκατάστασιν μεριμνᾷ καὶ θὰ μεριμνήσῃ ἡ Πολιτεία μὲ τὴν πολῦτιμον βοήθειαν τῆς Μεγάλῃς Συμμαχου μας. Ἄλλως τε καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἡ Ἐκκλησία οὔτε παρέλειψεν, οὔτε παραλείπει τὸ καθήκον τῆς. Καὶ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ Ἐράνου τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως διέθεσεν ὀλόκληρον τὸ κῦρὸς τῆς, καὶ διὰ τὸ Δέμα τῆς Ἀγάπης ἀπηύθυνε πρὸς τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα τὴν γνωστὴν ἐκκλησίαν τῆς, εἰς τὴν ὁποῖαν μὲ τὴν συγκινητικὴν προθυμίαν ἀπήντησεν ὁ εὐσεβῆς καὶ εὐγενὴς Ἑλληνικὸς λαός, καὶ τὸν ἄθλον τῆς ταχείας καὶ ἀσφαλτοῦς προώθησεως τῶν συγκεντρωθέντων εἰς τὰ ἀκρότατα σημεῖα τῆς χώρας ἐπετέλεσε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ κατευθύνῃ καὶ νὰ ρυθμίζῃ τὴν διάθεσιν τῶν ἀποστολῶν τῆς διεθνούς Χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης.

Ἄλλὰ διὰ τὴν πνευματικὴν ἀποκατάστασιν δὲν λαμβάνεται ἐπαρκῆς μέριμνα.

Καὶ εἰς τὴν συγκέντρωσιν τῶν Ἀνακτόρων περὶ τῶν ἀναγκῶν τῶν συμμοριοπλήκτων καὶ εἰς τὰ Συνέδρια Ἀνοικοδομήσεως τῶν Ἰωαννίνων ὡς καὶ τῆς Λαρίσης διεκήρυξα, ὅτι «δὲν πρέπει νὰ μείνῃ Συνοικισμὸς χωρὶς Ἐκκλησίαν καὶ Σχολεῖον, δὲν πρέπει νὰ μείνῃ Ἐκκλησία χωρὶς Ἱερέα καὶ Σχολεῖον ἀνευ διδασκάλου».

Καὶ διὰ μὲν τὰ Σχολεῖα ὁ Ἐρανος τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως μεριμνᾷ δεόντως, καὶ τὴν μέριμναν ταύτην θὰ συμπληρώσῃ ἡ

Πολιτεία. Ἄλλὰ διὰ τὰς Ἐκκλησίας; Πόσον εἶναι ἀπαραίτητον κρίνω περιττόν νὰ ὑπογραμμίσω. Ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφάνισως ἀνθρωπίνης κοινωνίας ἢ ὑπαρξίς Συνοικισμοῦ ἄνευ θρησκευτικοῦ Κέντρου, εἴτε ἀργοῦ λίθου, ἢ δένδρου, εἴτε κτίσματος ἀνθρωπίνου, εἶναι ἀδιανόητος. Εἰς αὐτοὺς τοὺς χρόνους τῆς μαύρης δουλείας οὐδέποτε τὰ ἑλληνικὰ χριστιανικὰ χωρία ἔμειναν ἔνευ Ναοῦ. Καὶ ὅμως σήμερον ὑπάρχουσιν ἑκατοντάδες ἑλληνικῶν χωρίων ἄνευ Ἐκκλησίας!

Ποῖαν δὲ σημασίαν ἔχει τοῦτο τόσον ἀπὸ θρησκευτικῆς, ὅσον καὶ ἀπὸ ἐθνικῆς ἀπόψεως, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἰπώμεν. Χωρὶον ἑλληνικὸν χωρὶς ἐκκλησίαν εἶναι ἀδύνατον νὰ σταθῇ. Ἡ ἐκκλησία τοῦ χωρίου ἀποτελεῖ τὸν πνευματικὸν τοῦ πνεύμονα, χωρὶς δὲ πνευματικὸν πνεύμονα τὸ χωρὶον θὰ ἀποθάνῃ πνευματικῶς.

Ἡ Ἀμερικανικὴ Ἀποστολή, εἰθισμένη ἀπὸ τὴν μεγάλην τῆς Πατρίδα καὶ παραμείνασα ἀδιαφώτιστος διὰ τὰ καθ' ἡμᾶς κρατοῦντα, θεωρεῖ τὴν θρησκείαν ὡς ὑπόθεσιν ἰδιωτικῆν καὶ συνεπῶς ἀποκλείει τὴν διάθεσιν πιστώσεων. Ἄλλ' ἡ Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ μείνῃ ἀδιάφορος διὰ τὸ θλιβερόν αὐτὸ κατάντημα. Ἀπηυθύνθη πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις μετὰ φορτικῆτος, ὑπερβάσης οὐχὶ ἅπαξ τὰ ὄρια τῆς ἀνοχῆς, ἀλλ' ἀτυχῶς οὐδὲν ἢ σχεδὸν οὐδὲν ἐπέτυχον.

Ἡ Ὑπηρεσία Διαχειρίσεως τοῦ Ἐράνου τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως, παρὰ τὰς ρητὰς ἐντολὰς τοῦ σεπτοῦ Βασιλικοῦ Ζεύγους, ἀτυχῶς ἐγκατέλειψε τὸ ἔργον, ἔπροκρίνασα μαθητικὰς λέσχας, καὶ ὁ Κρατικὸς Προϋπολογισμὸς οὐδὲν ἕτερον διέθεσε πλὴν ὑλικῶν ἀξίας 5 δισεκατομμυρίων δραχμῶν. Ἄλλὰ τὸ ποσὸν εἶναι ἀσήμαντον καὶ πρέπει νὰ ἐξευρεθῶσι τὰ ὑπόλοιπα (δεκάδες δισεκατομμυρίων), καὶ, ἐπὶ πλεόν, νὰ ὀργανωθῇ ἡ Τεχνικὴ Ὑπηρεσία διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων.

Τὸ ἐγχείρημα εἶναι ἀναμφισβητήτως δυσχερές, ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ τὸ φέρῃ εἰς πέρας καὶ θὰ τὸ φέρῃ ἀσφαλῶς, στηριζομένη εἰς τὴν ἀνεξάντλητον γενναιοδωρίαν τῶν χριστιανῶν τῆς, πρὸς τοὺς ὁποίους θὰ ἀπευθυνθῇ. Ἡδὴ ἡ ἴδια προσφέρει ἐν τῇ πενίᾳ τῆς τὸν ὀβολὸν τῆς χήρας: Πρωτοβουλία τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας τὸ Συμβούλιον τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἐψήφισε κονδύλιον τριῶν δισεκατομμυρίων δραχμῶν. Καὶ ὁ Ἐθνικὸς μας Στρατός, τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ Ἀρχιστρατήγου καὶ τοῦ Ἐπιτελείου, ἀνέλαβε τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν ζημιῶν. Κατὰ τὸ τελευταῖον δὲ ταξιδίόν μου εἰς Ἡπειρον ἔθεσα τὸ θεμέλιον τῆς τεχνικῆς ἐκτελέσεως ἐν κοινῇ συνεδρίᾳ τῶν κ.κ. Νομαρχῶν τῶν τριῶν Ἡπειρωτικῶν Νομῶν, τῶν κ. Νομομηχανικῶν καὶ τῶν κ. Τομεαρχῶν τῆς Ἀνοικοδομησεως.

Συναφές καὶ ἀναπόσπαστον ἀπὸ τὸ πρόβλη-

μα τῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι τὸ ζήτημα τοῦ Κλήρου. Ἐπωφελοῦμαι τῆς εὐκαιρίας διὰ νὰ διακηρύξω ἅπαξ ἔτι, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς μορφώσεως ἐπαρκoὺς ποσοτικῶς καὶ ποιοτικῶς ἐμψύχου ὑλικοῦ θεωρῶ πρωταρχικόν διὰ τὴν ὑπαρξίν καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τοῦτο μετ' ἀφάτου ὀδύνης ὑφίσταμαι τὴν πείσιν πλειστῶν Ἀδελφῶν, πιεζομένων καὶ τούτων ἀπὸ τὴν σκληρὰν πραγματικότητα τῆς ἐλλείψεως ἱερέων, περὶ ὑποβιβασμοῦ τῶν προσόντων τῆς χειροτονίας. Βεβαίως, ἐάν ἡ γνώμη τῆς πλειοψηφίας ἀποκρυσταλλωθῇ τελικῶς, δὲν πρόκειται νὰ ἀντιδράσω πραξικοπηματικῶς, ἀλλὰ καὶ δὲν παύω νὰ θεωρῶ τὴν ἐνέργειαν ταύτην ὡς ἀληθὲς στίγμα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ τὴν ἀντιμετωπίζω ὡς τὸ μεγαλύτερον ἀτύχημα τοῦ Ἀρχιερατικοῦ μου βίου. Διὰ τοῦτο ποιοῦμαι ἔκκλησιν πρὸς τοὺς Ἁγίους Ἀδελφούς, ὅπως ὑπομείνωσιν ἐπὶ τινὰ ἀκόμη χρόνον μὲ τὴν ἐλπίδα προσελεύσεως προσοντούχων μὲ τὴν βαθμιαίαν βελτίωσιν τῆς θέσεως τοῦ Κλήρου, μὲ τὴν πεποιθήσιν βεβαίως ὅτι θὰ βελτιωθῇ πραγματικῶς. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὸ διαρρηθῆσαν ἔτος ἐπετεύχθη οὐσιαστικὴ βελτίωσις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, ἥτις ἀναμφισβητήτως θὰ ἀποτελέσῃ ἱστορικὸν σταθμόν, ἀλλ' ἀτυχῶς δὲν ἐπετεύχθη ἡ ὀριστικὴ καὶ πλήρης λύσις τοῦ προβλήματος. Παρὰ τὰς ἐπιμόνους προσπάθειάς μας ὅπως διαβαθμισθῶσιν ἅπαντες οἱ ἱερεῖς, τοῦτο δὲν ἐπετεύχθη, εἰμὴ μόνον διὰ τὰς τρεῖς πρώτας κατηγορίας. Διὰ τὴν τετάρτην, τὴν καὶ πολυπληθεστέραν, ἀπεκρούσθη ἐπιμόνως, καὶ ἐν τέλει ἀπεκλείσθη. Οὕτω, ἐνῶ διὰ τὰς τρεῖς πρώτας κατηγορίας τὸ πρόβλημα ὁπωσδήποτε ἐλύθη διὰ τῆς αὐτομάτου ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθῶν (ἐκτός κακοπίστου ἐνεργείας), ἡ τετάρτη κατηγορία, ὡς ἀδιαβάθμιστος, παραμένει ἔρμαιον τῶν ταλαντεύσεων τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Θρησκευμάτων θὰ ἐξαντλήσῃ ὅλην τὴν ἐπιρροὴν διὰ τὴν εὐνοϊκὴν λύσιν τοῦ προβλήματος καὶ τῆς τετάρτης κατηγορίας εἰς μίαν οἰανδήποτε βαθμίδα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Διότι ἀπὸ τὴν αἰσίαν ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος τούτου θὰ ἐξαρτηθῇ καὶ ἡ ἐπίλυσις, κατὰ μέγα μέρος, τοῦ προβλήματος τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ ποιοῦ τῶν μελλόντων ἱερέων.

Ὅπωσδήποτε χαιρετίζω γηθοσύνως τὴν ἀθρόαν προσέλευσιν σπουδαστῶν τῶν ἱερῶν γραμμάτων τόσο εἰς τὰς μέσας Ἱερατικὰς Σχολὰς, ὅσον καὶ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου, τὴν ὁποῖαν θὰ ἐνισχύσῃ καὶ διὰ τὸ μέλλον ἡ λειτουργία τοῦ Οἰκοτροφείου εἰς τὸ Ἰδρυμα τῆς Μονῆς Πετράκη, τοῦ ὁποῦ τὴν ἀπόσπασιν ἀπὸ τὴν στρατιωτικὴν ἐπίταξιν θεωροῦμεν ὡς τὴν οὐσιαστικωτέραν ἐπιτυχίαν τῆς Ἀρχιεπισκοπικῆς μας θητείας. Εἶναι αὐτονόητον, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτῶντων δὲν προδικάζει καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν μελλόντων ἱε-

ρέων. Οὐχ ἤττον εὐελπιστοῦμεν ὅτι διὰ καταλήλου νομοθετικῆς ρυθμίσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως, τὴν ὁποῖαν ἐν καιρῷ θὰ εἰσηγηθῶμεν μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς θὰ υἱοθετήσῃ, ὄχι μόνον τὸ ποσοστὸν τῶν ἱερωθησομένων ἀποφοίτων τῶν οἰκείων Σχολῶν θὰ αὐξηθῇ, ἀλλὰ καὶ τὸ ποῖόν θὰ ἀνυψωθῇ διὰ τῆς δυνατότητος τῆς ἀλλεκαλλήλου ἐπιλογῆς.

Δυστυχῶς δὲν δυνάμεθα νὰ εἴμεθα ἱκανοποιημένοι ἀπὸ τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον συντελεῖται εἰς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς μας Σχολὰς. Τὸ ὅτι δὲ ἡ ἐκκλησιαστικὴ μας ἐκπαίδευσις δὲν ἀπέδωκε τοὺς προσδοκώμενους καρπούς ὀφείλεται πρῶτον εἰς τὸ ὅτι στεροῦμεθα κληρικῶν εἰδικῶς κατηρισμένων, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ἀνατεθῇ ἡ διεύθυνσις τῶν Σχολῶν τούτων. Ἀλλὰ καὶ τὸ λοιπὸν διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ποτὲ δὲν εἶναι πλήρες, ἀλλὰ καὶ ὅπου εἶναι πλήρες δὲν εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ κατάλληλον. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον δυστυχῶς ἀδυνατεῖ ὡς ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας, λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τοῦ τὸν ἰδιότυπον χαρακτήρα τῶν σχολείων τούτων, νὰ διορίσῃ εἰς αὐτὰ δι' ἐπιλογῆς καταλλήλους διδασκάλους.

Διὰ τοῦτο τολμῶμεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι εἶναι προτιμότερον νὰ μειωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν μέχρι καὶ τοῦ ἡμίσεως ἀκόμη, ἢ νὰ διεξάγεται, ὡς σήμερον διεξάγεται, πλημμελῶς τὸ ἔργον αὐτῶν εἰς τὰς ἤδη λειτουργούσας. Ἀλλ' ἔχομεν στερρὰν τὴν πεποίθησιν, ὅτι καὶ ἐν τούτῳ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας θὰ πράξῃ κατὰ τὸ συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῆς ἐπανδρώσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μας Σχολῶν διὰ τοῦ καταλλήλου διδακτικοῦ προσωπικοῦ.

Ἔτερον ζήτημα ἐξαιρετικῶς ἐπέιγον εἶναι τὸ Παλαιοημερολογητικόν. Εἶναι ἀληθῶς πρωτοφανῆς καὶ ἐξωφρενικὴ ἡ ἐξέλιξις, τὴν ὁποῖαν παρουσιάζει ἡ πληγὴ αὕτη τῆς συγχρόνου Ἐκκλησίας. Ἐνῶ ἡ ἐπίσημος Ἐκκλησία δεσμεύεται ἀνά πᾶν τῆς βῆμα ἀπὸ τὴν κειμένην νομοθεσίαν, οἱ ὁπαδοὶ τοῦ παλαιοῦ ἡμερολογίου ἐξησφάλισαν πλήρη καὶ ἀπόλυτον ἀσυδοσίαν. Χειροτονοῦσιν ἱερεῖς καὶ κατὰ δεκάδας ἐπισκόπους, ἀνεγείρουσι ναοὺς καὶ μοναστήρια κατὰ βούλησιν καὶ ἄνευ ἀδείας, περιέρχονται ἐλευθέρως καὶ ἱεουργοῦσιν ἀνά πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. Καὶ ἡ ἀγυρτικὴ αὕτη ἀσυδοσία καὶ ἀκολασία ἐπηρεάζει οὐσιωδῶς καὶ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῆς κανονικῆς Ἐκκλησίας.

Οἰαδήποτε πειθαρχικὴ κύρωσις, κρινομένη θρασυτάτα ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους ὡς ἄδικος, συνεπάγεται ἀποσκίρτησιν καὶ προσχώρησιν εἰς τὸν παλαιοημερολογητικὸν, ἐπιτρέποντα πᾶσαν ἀλητείαν καὶ πᾶσαν ἀγυρτείαν. Ἡ κατάστασις δὲν δύναται πλέον νὰ παραταθῇ καὶ θέλομεν νὰ πιστεῦωμεν, ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν λήψιν μέτρων ἀποτελεσματικῶν, ἵνα τεθῇ

τέρμα εἰς τὴν πρωτοφανῆ αὐτὴν ἀνωμαλίαν.

Διὰ τὴν οικονομικὴν, τέλος, κατάστασιν τῆς Ἐκκλησίας δὲν θὰ ἐπεκταθῶ. Ὡς καὶ ἄλλοτε διεκήρυξα, πιστεῦω ὅτι καὶ ἀπὸ τὰ ἀπομεινάντα ψιχία εἶναι δυνατὴ ἡ οικονομικὴ ἀνασυγκρότησις καὶ ἐπάρκεια. Ἀτυχῶς λόγῳ τῆς ὑπηρεσιακῆς δυσκαμψίας οὐδὲν ἐκ τῶν μελετηθέντων καὶ προωθηθέντων μέτρων κατέστη δυνατόν νὰ ἀχθῇ εἰς πέρας, παρὰ τὰς ἐπιμόνους προσπάθειάς μας. Ἐλπίζω ὅτι μὲ τὴν πρόθυμον συναντίληψιν τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἐντὸς τῆς ἀρξαμένης Συνοδικῆς Περιόδου θὰ ἀρχίσῃ ἀξιοποιουμένη ἡ Ἐκκλησιαστικὴ περιουσία, ὥστε νὰ μὴ εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην ἡ Ἐκκλησία νὰ τείνῃ τὸν δίσκον τῆς ἐπατείας, καὶ δὴ πολλάκις εἰς μάτην.

Τερματίζων δὲν δύναμαι νὰ μὴ ἐκφράσω τὴν ὀδύνην μου, διότι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀπουσιάζει σχεδὸν ἀπὸ τὸ γενικὸν προσκλητήριον τῶν ἀπανταχοῦ τοῦ Κόσμου Ἐκκλησιῶν πρὸς καταπολέμησιν τοῦ Κομμουνισμοῦ. Ἐάν τὴν δυναμικὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ θανασίου αὐτοῦ κινδύνου τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ ἀνέλαβεν ἡ κοσμικὴ ἐξουσία τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς μάχης θὰ ἠγηθῶσι καὶ ἡγοῦνται ἤδη αἱ ἑκασταχοῦ τοῦ Κόσμου Ἐκκλησίαι.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τὸ αἷμα ἑκατοντάδων ἱερέων, τῶν θυμάτων τῆς ἐρυθρᾶς τρομοκρατίας, διαπιστώνει ἐπαρκῶς τὴν ἐνεργὸν θέσιν, τὴν ὁποῖαν ἔλαβεν ἡ Ἐκκλησία μας, ἀλλ' ἂν ὁ ἐφημεριακὸς Κληρὸς ἔδωκεν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ εἰς διώξεις καὶ εἰς αἷμα, ἡ πνευματικὴ ἡγεσία καὶ ἡ ἐπίσημος Ἐκκλησία δὲν ἠδυνήθη ἀκόμη νὰ ἐμφανίσῃ τὴν ὀργανωμένην καὶ συστηματικὴν ἐκείνην ἀντίδρασιν, ἡ ὁποία θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξουδετερώσῃ ὀλοσχερῶς τὸ μίσμα. Καὶ εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀπεκδέχομαι σύντομον καὶ ἐνδελεχῆ τὴν προσοχὴν τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἐπικαλούμενος τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Παναγάρχου, πέποιθα ὅτι οὐδὲν τῶν δεόντων θὰ παραλειφθῇ ὅπως ἡ Ἐκκλησία μας φανῇ ἀξία τῆς ἀποστολῆς τῆς.

Μετὰ τὴν Α.Μ. ὁ κ. Ὑπουργὸς λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἀκόλουθα:

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε,
Σεβασμιώτατοι Ἀρχιερεῖς,

Μακαρίζω ἑμαυτὸν διότι ἡ Θεῖα Πρόνοια μὲ ἠξίωσε νὰ παρευρίσκωμαι εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ὡς Ὑπουργὸς ἐκπρόσωπος τῆς Πολιτείας. Εἶμαι δὲ εὐγνώμων πρὸς τὸν Μακαριώτατον διὰ τοὺς τόσον καλοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους μὲ ἄκραν ἐπιείκειαν εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ εἴπῃ περὶ ἐμοῦ ἐνώπιόν σας.

Ὁ Μακαριώτατος ἔθιξε πρὸ ὀλίγου σοβαρῶς

τατα ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὴν ἐπιτυχὴ λύσιν τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται συνεργασία Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας. Τὸ ἐπ' ἐμοὶ ἀναγνωρίζω τὴν ἀνάγκην διαρρυθμίσεως τῶν ζητημάτων αὐτῶν καὶ κατὰ καθῆκον καὶ συνείδησιν θὰ καταβάλω πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κοινοῦ ἡμῶν πάντων σκοποῦ.

Διὰ τὴν ἀποδόσῃ ὅμως οἰσοδῆποτε Ὑπουργὸς εἰς οἰονδῆποτε Ὑπουργεῖον γόνιμον ἔργον, ἀπαιτεῖται χρόνος καὶ χρήμα. Καὶ τὰ δύο αὐτὰ ἐν προκειμένῳ εἶναι ἀβέβαια.

Ἐκ τῆς ἐπαφῆς, τὴν ὁποίαν εἶχα τὴν τιμὴν νὰ λάβω μὲ τὸν Μακαριώτατον Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας, διεπίστωσα ὅτι κοινὴ ἐπιθυμία εἶναι νὰ βαδίσουν χερί με χερί Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία διὰ νὰ ἀποκτήσωμεν σὲ κάθε χωρὶ ἐκκλησίαν καὶ σχολεῖον, παππᾶν καὶ δάσκαλον. Ἐπωφελοῦμαι δὲ τῆς σημερινῆς εὐκαιρίας διὰ νὰ ἐπαναλάβω καὶ ἐδῶ—ὅπως ἔκαμα εἰς δημοσίας διὰ τῶν ἐφημερίδων δηλώσεις—ὅτι θαυμάζω τὸν ἔνθεον ζῆλον τοῦ Μακαριωτάτου διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ καὶ τὴν δραστηριότητά του, ἥτις εἶναι ἀντίστροφος πρὸς τὴν ἡλικίαν του, καὶ διὰ τοῦτο ἔτι πλέον ἀξιοθαύμαστος.

Γνωρίζω καὶ ἐγὼ τὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ τῆς μισθοδοσίας τοῦ Κλήρου προέχει. Διότι ἡ ἀξιοπρεπὴς παράστασις τῶν λειτουργῶν, καὶ δὴ τῶν κατωτέρων, παγιώνει τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸ ἄτομόν των καὶ αὐξάνει τὴν ἐπιβολὴν τῆς Ἐκκλησίας χάριν ἐπωφελεστέρας ἐνασκήσεως τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ὄχι μόνον ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀπόψεως, ἀλλὰ καὶ κοινωνικῆς, πράγμα τὸ ὁποῖον ἐμφανίζεται ἐπιτακτικώτερον εἰς τὰς σημερινὰς συνθήκας ὅπου σκόττιαι δυνάμεις καὶ ἀνατρεπτικαὶ προσπάθειαι ἀπειλοῦν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πολιτείαν. Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ πάντοτε ἄλλοτε, καὶ σήμερον ἀκόμη περισσότερο, δὲν εἶναι ἀπλῶς θρησκευτικὴ, ἀλλὰ καὶ σοβαρώτατα κοινωνικὴ.

Ἀναγνωρίζω βέβαια εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὸ δίκαιωμα νὰ ἀποταμιεύῃ. Ἀλλὰ τὰ ἀποταμιεύματα τῆς ὀφείλει νὰ μὴ τὰ κρατῇ κλεισμένα καὶ νεκρά, ἀλλὰ νὰ τὰ διαθέτῃ ἐπωφελῶς διὰ τὴν θρησκευτικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀποστολήν τῆς. Καὶ διὰ τοῦτο εὐχαρίστως διεπίστωσα τὴν προθυμίαν τοῦ ΤΑΚΕ νὰ ἀποδεχθῇ εἰσήγησιν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ὅπως, ἀντὶ ἀγορᾶς ἀκινήτου, διαθέσῃ σημαντικὸν ποσὸν διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς προσπάθειας ἀνεγέρσεως καὶ ἐπισκευῆς ναῶν εἰς τὴν ὑπαιθρον καὶ τὴν ἐνίσχυσιν γενικωτέρων προσπαθειῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου ἰδίᾳ εἰς τὰ χωριά. Μὲ ἴσῃν χαρὰν διεπίστωσα καὶ τὴν προθυμίαν τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος Εὐαγγελιστρίας τῆς Τήνου, ὅπως διαθέσῃ σημαντικὸν ποσὸν τῶν ἀποθεματικῶν του εἰς κοινωνικοὺς σκοπούς. Εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι καὶ οἱ διοικούντες τὴν Ἐκκλη-

σίαν βραβεύουν τοιαύτας ἐκδηλώσεις.

Ὡς πρὸς τὴν διαβάθμισιν τῶν ἱερέων φρονῶ, ὅτι καὶ εἰς τὰ χωριὰ ἀκόμη θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν σεβασμὸν ποῦ πρέπει νὰ προκαλῆ τὸ σχῆμα καὶ ἡ θέσις τοῦ Ἱερέως,

Καὶ γενικώτερον θὰ ἠδυνάμην νὰ ἀναπτύξω τὰς γνώμας μου ἐπὶ ὅλων τῶν θεμάτων, τὰ ὁποῖα τόσον εὐστόχως ἔθιξεν ὁ Μακαριώτατος. Σέβομαι τὸν χρόνον σας καὶ δὲν ἐπεκτείνωμαι. Πιστοποιῶ ὅμως ὅτι τόσον ὡς πρὸς τὴν θέσιν τῶν ζητημάτων, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὴν χρασομένην ὁδὸν λύσεως εἶμαι κατὰ βάσιν σύμφωνος πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπόν μας.

Εὐχομαι δὲ εἰς τὸν Θεὸν νὰ μᾶς βοηθήσῃ ὅπως ἐν πίστει καὶ ἀδελφικῇ συνεργασίᾳ ἐπιτελώσωμεν ἔργον ὠφέλιμον διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὡς πρὸς τὸ ἄτομόν μου ἐπικαλοῦμαι τὴν εὐλογίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Μακαριωτάτου Προκαθημένου Αὐτῆς,

Εἶτα ὁ Σεβ. Δρυϊνουπόλεως κ. Δημήτριος ὡς πρῶτος τῆ τάξεως ἀπαντῶν εἰς τὴν εἰσήγησιν τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου καὶ πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν εἶπε τὰ ἑξῆς :

Ἡ συγκίνησις καὶ τῶν Σεβ. Συνέδρων καὶ ἐμοῦ, Μακαριώτατε, ἐξ ὅσων ἐλέχθησαν καὶ παρὰ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καὶ παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, εἶναι βαθυτάτη.

Καὶ τοῦτο, διότι τὰ τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας εἶναι πάντοτε οὐχὶ εἰς ἡρεμον καὶ ὀπωσθήποτε εὐχάριστον θεῖον. Δὲν παραγνωρίζομεν τὸν ἀγωνιστικὸν χαρακτήρα τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι καθιδρυμα θεῖον πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ πρὸς διάπλασιν χαρακτήρων, ὁφείλον ν' ἀγωνίζηται διαρκῶς καὶ νὰ νικᾷ καὶ νὰ θριαμβεύῃ. Τοῦτο ἐγένετο διὰ μέσου τῶν αἰώνων, τοῦτο γίνεται καὶ σήμερον, τοῦτο θὰ γίνηται καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην ἡ Ἐκκλησία, Μακαριώτατε καὶ κ. Ὑπουργε, καὶ ὑλικῶν μέσων διὰ τὸν ἱερόν ἀγῶνά της.

Ἄξιον καὶ δίκαιον εἶναι νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης ὡς πρῶτιστον μέλημά της ἔθηκε τὴν οικονομικὴν κατοχύρωσιν καὶ ἐξασφάλισιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπιτρέψατέ μοι, Μακαριώτατε, νὰ εἴπω κατὰ τὴν εὐσημον ταύτην στιγμήν, ὅτι εἶμαι εἰς θέσιν νὰ ἡξεύρω, κάλλιον πολλῶν ἄλλων, τὸ ἄριστον προσὸν τῶν ὠραίων πρωτοβουλιῶν Σας. Ἐπετύχετε ἄχρι τοῦδε εἰς ὅλην Σας τὴν Ἀρχιερατικὴν σταδιοδρομίαν καὶ ἔχετε πλέον ἡ ἀρίστα ἀποτελέσματα. Ἀπὸ τὴν παροιμιώδη πρωτοβουλίαν Σας ἡ Ἐκκλησία θὰ ὠφελήθῃ τὰ μέγιστα βοηθοῦσης καὶ τῆς πολιτείας διὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, τοῦ τόσον πολὺ ἐνδιαφερομένου διὰ τὰ τῆς Ἐκκλησίας πράγματα.

Οἱ Συνοδικοὶ Σύνοεδροι θὰ εἴμεθα πάντοτε παρὰ τὸ πλευρόν Σας, Μακαριώτατε, καὶ θὰ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΝΤΑΒΡΥΓΙΑΣ ΣΕΒ. ΓΕΟΡΓΓΙΟΥ

Ἐν Ἀθήναις τῆ 27ῃ Ἰουλίου 1950

Πρὸς τὴν Ἀυτοῦ Χάριν
τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κανταβρυγίας καὶ
Πριμᾶτον πάσης Ἀγγλίας
Κύριον Κύριον ΓΕΟΡΓΓΙΟΥ
Εἰς Λονδίνον.

Ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ Ἀδελφέ,

Ἀπὸ χριστιανικοῦ ἀδελφικοῦ θάρρους παρορμώ-
μενος καὶ παρὰ τὸ λεπτόν τῆς ὑποθέσεως, γράφω
πρὸς τὴν Ὑμετέραν Χάριν τὴν ἐπιστολὴν ταύτην,
ἀποστέλλων τὰ συνημέμενα στοιχεία, τὰ ὁποῖα παρα-
καλῶ ὅπως δεχθῆτε μὲ τὴν διακρίνουσαν Ὑμᾶς
χριστιανικὴν ἀγάπην, τὴν ἀναμφισβητήτως καὶ ἀνε-
πηρεάστως παραμένουσαν χριστιανικὴν καὶ συνεπῶς
ἀπολύτως φιλικὴν πρὸς τοὺς ἀδικουμένους.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κύπρος ζητεῖ, εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς
αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν, τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ
τὴν πλήρη ἐθνικὴν τῆς ἀποκατάστασιν. Τοῦτο εἶναι
αἴτημα δίκαιον, τὸ ὁποῖον, ἀνεξαρτήτως τῆς πολιτι-
κῆς του πλευρᾶς, ἔχει ἀναμφισβητήτως τὴν ἐννοιαν
τοῦ ἀνθρωπίνου δικαιώματος τῆς αὐτοδιαθέσεως.

Ὡς ζήτημα πολιτικόν, βασίζεται εἰς δύο ἀναμφι-
σβήτητα ἐπιχειρήματα. Πρῶτον, οἱ λαοὶ πολιτισμέ-
νος, ὑπερέχον παντὸς ἄλλου λαοῦ τῆς Ἀνατολῆς, δι-
καιούται νὰ ἀποκατασταθῇ ἐθνικῶς κατὰ τὴν ἐπι-
θυμίαν του. Δεύτερον, οἱ ἢ τοιαύτη του ἀποκατά-
στασις οὐ μόνον δὲν ἔχει τὴν ἐννοιαν τῆς οἰασθήποτε
ἐχθρότητος πρὸς τὴν κατέχουσαν νῦν τὴν Κύπρον
Βρετανικὴν Ἀυτοκρατορίαν, ἀλλὰ καὶ θὰ καταστήσῃ
ἀδιάρρηκτον πλέον τὸν ὑφιστάμενον δεσμὸν φιλίας
μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Βρετανικοῦ Ἔθνους.
Τούτου συνέπεια θὰ εἶναι, ὅτι πᾶσα ἐπιθυμία τῆς
Βρετανικῆς Ἀυτοκρατορίας περὶ οἰασθήποτε στρα-
τιωτικῆς καὶ πολιτικῆς βάσεως, εἴτε ἐν Κύπρῳ εἴτε
ἄλλαχού ἐν Ἑλλάδι, θὰ ἐγίνετο δεκτὴ μετὰ τῆς με-
γαλυτέρας προθυμίας ὑπὲρ τοῦ διεξαχθέντος καὶ διε-
ξαγομένου κοινοῦ ἀγῶνος τοῦ παγκοσμίου Δικαίου
καὶ τῆς ἐλευθερίας.

Ἐνεκα τῶν ὑφισταμένων πολιτικῶν καὶ διπλωμα-
τικῶν δυσχερειῶν τῆς Πολιτικῆς Ἡγεσίας πρὸς με-
σολάβησιν ὑπὲρ τῆς προεπούσης καὶ εὐνοϊκῆς λύσεως
τοῦ ζωικοῦ προβλήματος τῆς Κύπρου, ἐκλήθη ὑπὸ

βοηθήσωμεν ἀντὶ πάσης θυσίας καὶ ἐκ παντὸς
τρόπου τὸν ἱερώτατον ἀγῶνά Σας, ὁ δὲ Ἀρχι-
ποίμην Χριστὸς εἴθε νὰ ἐνισχύσῃ καὶ ἐνδυνα-
μώσῃ πάντας ἡμᾶς εἰς τὸ νὰ ὑπηρετώμεν πάν-
τοτε καὶ ἐν παντὶ τὸ Ἅγιον Αὐτοῦ θέλημα.

Μετὰ ταῦτα ἀποχωρήσαντος τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἢ
Ι. Σύνοδος προέβη εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν διαφύ-
ρων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ εἰς τὴν συγκρότησιν
τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων, καθ' ἃ ἀναγράφεται
ἐν τοῖς Χρονικοῖς.

συσσώμου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἢ Ἐκκλησία του, κα-
τὰ τὰς γνωστὰς καὶ παλαιφάτους παραδόσεις τῆς καὶ
τῆς ἱστορίας τῆς, νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴ τὴν διεξαγωγὴν
τῆς δικαίας ταύτης ὑποθέσεως. Οὕτω, ὑπὸ τὴν ἰ-
διότητά μου ὡς Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλ-
λάδος, εὐρέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῆς κινήσεως καὶ προσ-
παθείας πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιτακτικῶς ἀπαιτου-
μένης ἐθνικῆς Ἐνώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Μεγαλονή-
σου μετὰ τῆς Μητροῦς Ἑλλάδος.

Πιστὸς λειτουργὸς καὶ ἐγὼ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκ-
κλησίας μου καὶ συνεχιστὴς τῆς πολυτίμου παραδό-
σεώς τῆς, ὡς πρὸς τὴν ἐξυπηρέτησιν ἐκ μέρους τῆς
τοῦ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν ἡγεσίαν τῆς Ἑλληνικοῦ
Ἔθνους, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀρνηθῶ τὴν ἀνατεθει-
σάν μοι ἡγεσίαν τῆς δικαίας ταύτης ὑποθέσεως καὶ
οὕτω γράφω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Χάριν μὲ ὄλην τὴν
συναίσθησιν τῶν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο ὑποχρεώ-
σεῶν μου.

Τὸ ζήτημα εἶναι λεπτόν, διότι, ἀνεξαρτήτως τοῦ
πολιτικοῦ χαρακτῆρος, τὸν ὁποῖον ἔχει, εἶναι πρὸ
παντὸς ζήτημα ἀνθρωπισμοῦ καὶ ἠθικῆς τάξεως,
ἐφ' ὅσον πρόκειται κυρίως περὶ τοῦ ἱεροῦ δικαιώ-
ματος τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν καὶ, εἰδικῶς εἰς
τὴν περίπτωσιν ταύτην, περὶ λαοῦ πολιτισμένου καὶ
ὑποστάντος μεγάλης θυσίας αἵματος διὰ τὴν Ἐλευ-
θερίαν καὶ τὸ Δίκαιον τοῦ κόσμου καὶ θυσιασθέντος
παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν Συμμάχων Δυνάμεων καὶ λα-
βόντος ἀμέσως τὴν ὑπόσχεσιν τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐ-
λευθερίας του καὶ ἐκ μέρους τῆς ἐπισήμου Βρετα-
νικῆς Κυβερνήσεως καί, κατὰ τὴν διακήρυξιν τοῦ δι-
καιώματος τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν, διὰ τοῦ
Χάρτου τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Λεδομένου, λοιπόν, ὅτι ἢ
ἐπιζητούμενη καὶ ἀπαιτούμενη ἐλευθερία δὲν ἔχει
οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἀπὸ οἰασθήποτε πλευρᾶς αἰχμὴν
κατὰ τοῦ Βρετανικοῦ Ἔθνους καὶ οἱ συνεπῶς ἀπο-
μένει ὡς μία καθαρὰ ὑπόθεσις κοινοῦ δικαίου, ἢ
Ἐκκλησία δὲν ἔχει οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον δισταγμὸν νὰ
ὑποδείξῃ αὐτὴ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ,
ἐπὶ δημιουργίᾳ ἀτμοσφαιρας ἀγάπης καὶ καλῆς συνεν-
νοήσεως καὶ πραγματικῆς ἀλληλεγγύης.

Ὑπὸ τὴν ἐννοιαν λοιπὸν ταύτην τῆς ὑποθέσεως,
ἀπευθύνομαι πρὸς τὴν Ὑμετέραν Χάριν καὶ ἀδελφι-
κῶς ἐξαιτούμαι, ὅπως Αὐτὴ, ὑποστηριζομένη ὑφ' ὁ-
λοκλήρου τῆς πνευματικῆς Ἡγεσίας τῆς Βρετανικῆς
Ἀυτοκρατορίας, γνωστῆς ὡς κατὰ πάντα χριστιανι-
κῆς, ὑποδείξῃ ἐν προκειμένῳ ὅπου δεῖ τὴν ἀπόδοσιν
τοῦ δικαίου ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πραγματικῆς εἰρήνης καὶ
τάξεως, τὴν ὁποῖαν, ἐξομολογοῦμαι, ἡμεῖς οἱ Ἡγέται
τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν πυκνῶς μέν' ὡς κη-
ρῦντομεν, ἀλλ' ἐλάχιστον διὰ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ λόγου
τοῦ Κυρίου, δηλαδὴ τοῦ «ναὶ ναὶ» καὶ «οὐ οὐ», ἐ-
πιδιώκομεν.

Διὰ ταῦτα, ἐπὶ ἐκτελέσει τῆς ἐντολῆς τῆς Πανελ-
ληνίου Ἐπιτροπῆς, ἣς προεδρεύω, ἀποστέλλων Ὑ-

μῖν τὸ ἐσώκλειστον, ὁμοφώνως καὶ πανηγυρικῶς δεκτὸν γενόμενον, ψήφισμα ὑπὸ ἑκατοντάδιον χιλιάδων λαοῦ ἐν πανδήμῳ συγκεντρώσει ἐν τῷ μεγάλῳ Σταδίῳ τῶν Ἀθηνῶν μετὰ τοῦ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐκφωνηθέντος λόγου μου, ὃν οὐδὲ ἡ παραμικροτέρα ἔστω καὶ σκληρὰ φράσις ἔχει τὴν ἔννοιαν ἐχθρότητας, ὅπως λάβετε τούτων γνώσιν καὶ, ἐκφράζων τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ περιεχόμενον των θὰ εὖρη ἢ γὰρ εἰς τὴν Ὑμετέραν χριστιανικὴν ἀντίληψιν καὶ συνείδησιν, Σᾶς παρακαλῶ νὰ χρησιμοποιήσητε τοῦτο ἐπὶ ὑποδείξει καὶ ἀπαιτήσει τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ δικαίου καὶ ἐπὶ συνηγορίᾳ ἀποδόσεως αὐτοῦ εἰς τὸν ἀναξιοπαθοῦντα καὶ ἀγωνιζόμενον διὰ τὴν ἐλευθερίαν του Κυπριακὸν λαόν.

Εἶμαι βέβαιος, Σεβασμιώτατε, ὅτι ἡ Ὑμετέρα ἀγαθὴ διάθεσις καὶ ἐνέργεια θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν εὐνοϊκὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῶν Κυπρίων, ἦτις ἀσφαλῶς θὰ ἔχη ὡς ἀποτέλεσμα οὐ μόνον τὴν σύμφω-

ξιν τῶν δεσμῶν τῶν δύο φίλων Κρατῶν, ἀλλὰ, ἀπὸ ἰδικῆς μας θρησκευτικῆς ἀπόψεως, καὶ τὴν διὰ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐπιρροῆς ἐπιβολὴν τοῦ Νόμου τῆς Ἀγάπης καὶ τῆς Δικαιοσύνης, τοῦθ' ὅπερ εἶναι καὶ ὀφείλει νὰ εἶναι τὸ κύριον μέλημα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Ἐπὶ τούτοις, εὐχαριστῶν τὴν Ὑμετέραν Χάριν θερμῶς διὰ πᾶσαν συναντίληψιν καὶ βοήθειαν αὐτῆς εἰς τὴν ὡς ἄνω ὑπόθεσιν τοῦ Δικαίου, διατελῶ ἐν φιλήματι ἀγίῳ

τῆς Ὑμετέρας Χάριτος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός
† Ο ΑΘΗΝΩΝ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Συνημμένως διεβιβάσθησαν ἐν ἀγγλικῇ μεταφράσει ὁ ἐν τῷ Σταδίῳ λόγος τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ τὸ ἐπακολούθησαν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος Ψήφισμα.

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΝΤΑΒΡΥΓΙΑΣ

LAMBETH PALACE Τῆ 7ῃ Σεπτεμβρίου 1950
Ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ Ἀδελφέ,

Αἰσθάνομαι μεγίστην χαρὰν ἐπὶ τῇ λήψει τῶν ἀδελφικῶν χαιρετισμῶν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καὶ ἐπὶ τῇ διδομένῃ μοι εὐκαιρίᾳ, ὅπως ἀπαντητικῶς σᾶς διαβεβαιώσω περὶ τοῦ σταθεροῦ καὶ φιλικοῦ σεβασμοῦ μου πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, τὴν Ἐκκλησίαν σας καὶ τὸν λαόν σας.

Ἡ ὑπόθεσις, περὶ ἧς μοι γράφετε, εἶναι, ὡς λέγετε, πολὺ λεπτὴ καὶ ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω διὰ τὸν εὐγενῆ καὶ πλήρη κατανοήσεως τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον μοι τοποθετεῖτε τὸ ζήτημα. Θὰ προσπαθήσω νὰ σᾶς ἀπαντήσω μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Ἀναπτύσσετε εὐκρινῶς καὶ σαφῶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας καὶ τοῖς ἐγκλείστοις ἐγγράφοις τὸν βαθύτατον πόθον τοῦ λαοῦ σας πρὸς ἔνωσιν τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος εἰς ἐνιαίαν μοναρχικὴν πολιτείαν. Ὁ πόθος οὗτος προέρχεται, ὡς πλήρως ἀντιλαμβάνομαι, ἐξ ἰσχυρῶν καὶ βαθυτάτων δεσμῶν πολιτισμοῦ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, σκέψεως καὶ θρησκείας, οἱ ὅποιοι συνδέουν τοὺς δύο λαούς. Εἶναι ὅλως ἀνυπερβλήσιον ὅτι, ὅταν ἡ Ὑ. Μακαριότης συνδέῃ πλήρως τὸν ἑαυτὸν τῆς καὶ τὴν Ἐκκλησίαν μὲ τὸ ἔθνικόν τοῦτο κίνημα, κρατεῖ τὴν μεγάλην καὶ λαμπρὰν παράδοσιν τῆς Ἑλλάδος, διὰ τῆς ὁποίας ὁ λαός σας ὅλως φυσικῶς σιγρέφεται πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς ἡγέτας τῆς πρὸς καθοδήγησιν, ὅσας προκύπτει μὲν τι ἔθνικόν ζήτημα, τοῦ ὁποίου καθ' ἑκάστην γενεάν οἱ ἡγέται τῆς Ἐκκλησίας προϊστανται, διὰ τὴν ἐκζητουμένην καθοδήγησιν.

Ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης ὑποδεικνύει ὅτι τὸ ζήτημα τῆς Κύπρου, παρεκτὸς τοῦ πολιτικοῦ χαρακτήρου του, ἔχει καὶ τὴν ἀνθρωπιστικὴν καὶ ἠθικὴν του πλευρὰν.

Σχετικῶς πρὸς τὸν πολιτικὸν χαρακτήρα του, ὡς ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης εὐχερῶς ἀντιλαμβάνεται, λόγῳ τοῦ τρόπου τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἡμετέραν πολιτικῶν διοργανώσεων, αἱ ἐκκλησιαστικαὶ Ἀρχαὶ εἰς τὴν χώραν αὐτὴν δὲν ἀναμιγνύονται εἰς πολιτικὰ

ζητήματα ἐκτὸς εἰς σπανιοτάτας καὶ ἀναγκαστικὰς περιπτώσεις. Καὶ ἐὰν τὸ πολιτικὸν ζήτημα δὲν εἶναι τοιοῦτο, ὥστε νὰ ἀπαιτῆ ὑποχρεωτικὴν ἐξάσκησιν πολιτικῆς πίεσεως, ἢ ἐπέμβρασις των δὲν θὰ ἦτο ἡ πρόπουσα.

Τὸ τιθέμενον λοιπὸν ἐρώτημα διὰ τῆς ἐπιστολῆς τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος εἶναι κατὰ πόσον τὸ ἀνθρωπιστικὸν καὶ ἠθικὸν μέρος τοῦ ζητήματος εἶναι τόσον σαφές καὶ σοβαρὸν, ὥστε νὰ ἀπαιτῆ ἐπέμβρασις. Δὲν θὰ διαφύγῃ τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ὅτι τοῦτο εἶναι κάλιν λεπτόν ζήτημα.

Ἀληθῶς ἡ ἐχεμύθεια τῆς Κυβερνήσεώς σας ἀποτελεῖ ἰκανὴν ἔνδειξιν πρὸς τοῦτο. Καὶ ἂν εἴαι ἀνθρωπιστικαὶ καὶ ἐκπολιτιστικαὶ ἀξιώσεις διὰ τὴν πολιτικὴν τῆς ἐνώσεως εἶναι ἰσχυραί, δὲν πρέπει νὰ ἐξαχθῇ ταχέως τὸ συμπέρασμα ὅτι καὶ αἱ ἠθικαὶ ἀξιώσεις εἶναι ἀπόλυτοι. Πιθανὸν νὰ ὑπάρχουν καὶ ἠθικὰ καθήκοντα ἐκ τῆς ἄλλης πλευρᾶς. Οὗτω, κατὰ τὴν παροῦσαν πολυτάραχον πολιτικὴν κατάστασιν ἐν Ἑσθῶπῃ καὶ Ἀνατολῇ, μὲ τὴν ἀπειλὴν τοῦ πολιτικοῦ Κομμουνισμοῦ κατευθυνομένην ἀκόμη κατὰ πάσης ἐλευθέρως χώρας, καὶ ὅταν ἡ ὑπερτάσις τοῦ πολιτισμοῦ προσέχη, θὰ ἦτο καλὸν τὸ ἠθικὸν καθήκον τῶν Κυπριῶν, τῶν ὁποίων ἡ νῆσος ἔχει τόσην στρατηγικὴν σημασίαν, καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, νὰ ἀναμένῃ ἐν ὑπομονῇ καὶ νὰ κατιστέλλῃ τοὺς πόθους του, μέχρι καταλληλοτέρου χρόνου.

Καὶ τοῦτο θὰ ἦτο κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον τὸ ἠθικὸν καθήκον των, ἀφοῦ, ὡς ἡ Ὑ. Μ. πλήρως καταδεικνύει, ὑπάρχει βαθύτατος σύνδεσμος ἀμοιβαίας φιλίας καὶ συναδελφότητος μεταξὺ Ἑλλάδος, Κύπρου καὶ Μεγ. Βρετανίας καὶ ἀφοῦ, ὡς πιστεύω, οἱ Κυπριῶται διὰ τῆς ἀναγκαιότητος τῆς ὁρμῆς των θὰ συνβάλλον οπουδαίως εἰς τὴν κοινὴν ὑπόθεσιν.

Ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης θὰ ἐνοήσῃ, ὅτι ὑποβάλλω τὰς σκέψεις ταύτας ἀπλῶς διὰ νὰ ὑποδείξω ὅτι κατ' ἄμφοτέρως πλευρὰς τοῦ προβλήματος ὑπάρχουν ὄχι μόνον πολιτικοί, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπιστικοὶ καὶ ἠθικοὶ ἐνδοιασμοί.

Καὶ ἐνῶ οἱ συνήγοροι καὶ ἡγέται τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας ἐν τούτῳ, ὡς ἐν πᾶσι, προσπαθοῦν νὰ ἐξασκήσουν πίεσιν ἐπὶ τῶν διευθυνόντων τὴν Βουλὴν καὶ τῶν ἄλλων ἁρμοδίων διὰ τὴν τήρησιν ὑψηλὰ τοῦ χριστιανικοῦ νόμου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δικαιοσύνης, δὲν αἰσθάνομαι, ὅτι τὸ ζήτημα, περὶ τοῦ ὁποίου γράφει ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης, εἶναι ἐκ τῶν προκαλοῦντων πολιτικῶν ἐπέμβασιν ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας σήμερον.

Εὐκόλως νοεῖται πῶς ἐκ διαφόρων ἐπόψεων ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης καὶ ἐγὼ δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εἰς διάφορα συμπεράσματα. Ἄλλ' ἐν τῇ χριστιανικῇ ἀδελφότητι εἶναι εὐτυχῶς δυνατόν νὰ ὑπάρχουν διαφοραί, καὶ ὁμως νὰ ὑπάρχη κατανόησις καὶ νὰ παραμένωμεν πρὸς ἀλλήλους ἐν ἀγάπῃ καὶ ἀγαθότητι.

Ἰδίᾳ εἶναι δυνατόν τοῦτο ὅταν ἡ χριστιανικὴ ἀδελφότης ἐνισχύεται ἀπὸ τοὺς στενοὺς δεσμοὺς κοινῶν θυσιῶν καὶ σεβασμοῦ, οἱ ὁποῖοι ἐνώνουν τὰ δύο ἔθνη. Ὡς ἐκ τούτου μετὰ χαρᾶς ὑποδέχομαι τὴν διαβεβαίωσιν τῆς Ὑ.Μ. περὶ τῆς ὑφισταμένης καλῆς θελήσεως καὶ διαθέσεως ἐναντι τῆς Μ. Βρετανίας ἐκ μέρους τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Ἐκ τῆς καλῆς ταύτης διαθέσεως μεταξὺ ἀνθρώπων καὶ ἰδίᾳ μεταξὺ χριστιανῶν ἐξαριῶνται κατὰ μέγα μέρος αἱ ἐλπίδες καὶ ἡ εὐτυχία τῆς ἀνθρωπότητος.

Εἶθε ἡ εὐχὴ τοῦ Θεοῦ νὰ παραμείνῃ ἐπὶ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καὶ ἐφ' ὅλης τῆς Ἐκκλησίας σας καὶ τοῦ λαοῦ.

Μὲ εὐλικρινῆ σεβασμὸν καὶ θερμὴν ἀφοσίωσιν διατελῶ

τῆς ὑμετέρας Μακαριότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός

GEOFFREY

ΑΓΙΟΛΟΓΙΚΑ

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΣΕΡΓΙΟΣ ΚΑΙ ΒΑΚΧΟΣ

[7 Ὀκτωβρίου]

Περὶ τῶν ἁγίων μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάκχου τῶν ὁποίων τὴν μνήμην ἡ τε Ἀνατολικὴ καὶ ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία ἐορτάζουν τὴν 7ην Ὀκτωβρίου¹, ὑπάρχει διεξοδικὴ ἱστορικὴ πραγματεία εἰς τὰ Acta Sanctorum², ἐν τέλει τῆς ὁποίας παρέχονται δύο Ἄκτα, τὰ μὲν λατινιστί, τὰ δὲ ἑλληνιστί, τοῦ Συμεῶν Μεταφράστου³,

1. Εἶναι γνωστὸς καὶ ἄλλος Σέργιος, μάρτυς Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας († περὶ τὸ 304). AA. SS. Febr. III, σ. 461—3, Martyr Rom. (1940) σ. 75, ὡς καὶ νεώτερος μάρτυς Βάκχος ἀθλήσας ἐν Παλαιστίνῃ τῷ 785, οὗ ἡ μνήμη τῇ 15 Δεκ. BHC² 209 καὶ Syn. Eccl. CP. 310. Ἴδὲ καὶ Χρυσ. Παπαδοπούλου, Ἱστορία τῆς Ἐκκλ. Ἱεροσολύμων, σ. 300.

2. Synax. Eccl. CP. 115. Martyrol. Rom. (1940) 439. Κατὰ τὸ Συναξ. τῆς Ἐκκλ. ΚΠόλεως, τῇ μὲν 27ῃ Μαΐου ἤγετο μνήμη τῶν ἁγ. Σεργίου καὶ Βάκχου «πέραν ἐν Ρουφινιαναῖς», τῇ δὲ 29ῃ Νοεμβρίου εἰς ἀνάμνησιν ἐγκαινίων ναοῦ ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων «πλησίον τῆς Ἀετίου κινστέρνης». Syn. Eccl. CP. 266, 713.

3. Oct. III, 833—883.

4. Migne 115, 1005—32.

προερχόμενα ἐκ τῆς αὐτῆς ἀρχικῆς πηγῆς τῶν Ἄκτων τούτων τὸν ἀρχικὸν βίον οἱ ἐκδῶται ἀνάγουν εἰς τὸ τέλος τοῦ ε' ἢ τὴν ἀρχὴν τοῦ σι' αἰῶνος. Τῷ 1895 ἐδημοσιεύθη ἑλληνιστὶ μετὰ εἰσαγωγικῶν παρατηρήσεων τὸ ἀρχαιότερον μαρτύριον τῶν ἁγίων τούτων¹, θεωρούμενον καὶ ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν τοῦ ρωμαϊκοῦ Μαρτυρολογίου ὡς ἡ ἀρχικὴ πηγὴ τοῦ μαρτυρίου τοῦ Συμεῶν Μεταφράστου καὶ τῶν διαφόρων λατινικῶν συμπληρώσεων². Εἶναι εἰσέτι γνωστὸν καὶ τρίτον μαρτύριον ἑλληνιστὶ, περιεχόμενον ἐν κώδικι Δ50 (φ. 135β—146β) τῆς ἐν ἁγ. Ὀρει μονῆς τῆς Μεγίστης Λαύρας³.

Οἱ ἁγ. Σέργιος καὶ Βάκχος ὑπῆρξαν ἀξιωματικοὶ λόχου τινὸς ἐπικουρικοῦ βαρβάρων ὑποτελῶν εἰς τοὺς ρωμαίους, ὅστις συνέπραξε μετὰ ρωμαϊκῶν στρατευμάτων εἰς τὴν ἐκστρατεῖαν κατὰ τῶν Περσῶν τῷ 297 καὶ ὅστις πιθανῶς ἀνήκεν εἰς τοὺς φρουροῦντας μετ' ἄλλων τὰ ὄρια τοῦ κράτους (limitanei). Κατὰ τὰ Ἄκτα, ὁ μὲν Σέργιος, τυγχάνων «πριμικήριος τῆς σχολῆς τῶν γεντιλίων» (schola Centilium), ἦτοι πρῶτος ἀξιωματικὸς καὶ «φίλος τοῦ βασιλέως», ἀπεμύθη τὴν κεφαλὴν «εἰς Ροσαφῶν τὸ κάστρον», ὁ δὲ Βάκχος «σεκουνδοκήριος», ἦτοι δεύτερος ἀξιωματικὸς τῆς αὐτῆς σχολῆς, «ἐπὶ πολὺ τυπτόμενος παρέδωκε τὴν ψυχὴν τοῖς ἀγγέλοις... ἐν κάστρῳ τινὶ Βαρβαλισῶ» ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου. Κατὰ τὰ Ἄκτα, ὁ ἁγ. Σέργιος ἐμαρτύρησε τῇ 7ῃ Ὀκτωβρίου, ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τιμᾶται καὶ ἡ μνήμη τοῦ ἁγ. Βάκχου, μαρτυρήσαντος ὀλίγον πρὸ αὐτοῦ καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του ἐμφανισθέντος εἰς τὸν Σέργιον καὶ ἐνισχύσαντος αὐτόν εἰς τὸ μαρτύριον. Οἱ ἐκδῶται τῶν Ἄκτων ἀνάγουν τὴν τελευταίαν ἀμφοτέρων τῶν μαρτύρων πρὸς τὸ 296 ἢ ἐν γένει πρὸς τὸ τέλος τοῦ γ' αἰῶνος, ἄλλοι δὲ ὀρίζουν τὸ 303 καὶ ἄλλοι τὸ 290. Νεώτεροι ἱστορικοὶ δέχονται ὅτι οἱ ἅγιοι ὑπέστησαν μαρτυρικὸν θάνατον ἐν Συρίᾳ τῷ 297 οὐχὶ ἐπὶ Μαξιμίνου Δαῖα, ἀλλ' ἐπὶ Μαξιμίνου Γαλερίου, ὅστις κατεδίωξε κυρίως τοὺς στρατιωτικοὺς χριστιανούς πρὸ τῆς ἐπισήμου κηρύξεως τοῦ διωγμοῦ⁴.

Ἡ κοινὴ φήμη τῶν ἐνδόξων τούτων μαρτύρων ἴαν ἐνωρίς ἦτο εὐρύτατα διαδεδομένη καθ' ἅπασαν τὴν Ἀνατολὴν καὶ δὴ τὴν Συρίαν, τῆς ὁποίας ἐθεωροῦντο ὡς οἱ προστάται ἅγιοι, ἡ δὲ μνήμη τῶν ἰδιαζόντως ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν χριστιανῶν. Ὁ Θεοδώρητος εἰς τὸ ἔργον του «Ἑλληνικῶν παθημάτων θεραπευτικὴ»⁵, ὁμιλῶν περὶ ἐτησίου ἐορτασμοῦ τῶν ἀποστόλων Πέτρου, Παύλου καὶ Θωμᾶ καὶ ἄλλων ἁγίων,

1. «Anal. Boll.» τ. XIV (1895) σ. 373—95. BHC² 1624.

2. BHL 7599—7606.

3. Σωφρ. Εὐσεβιαῖου, Συμπλήρωμα ἁγ. καταλόγων Βατοπ. καὶ Λαύρας, σ. 68.

4. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου (Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν) Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας, Ἀλεξάνδρεια, 1951, σ. 82 καὶ σημ. 73. (Ὑπὸ τὰ πιεστήρια).

5. Migne 83, 1033.

Τοιχογραφία μονῆς Βαρλαάμ (Μεταώρων) 15^ο αἰ.

κάμνει λόγον καὶ περὶ τοῦ μάρτυρος Σεργίου, τοῦ ὁποίου ἡ φήμη ἐπεκράτησε τοσοῦτον, ὥστε κατεκάλυψε τὴν φήμην τοῦ μάρτυρος Βάκχου.

Ἀπὸ τοῦ δ' ἤδη αἰῶνος ἀνεγείρονται ναοὶ εἰς τιμὴν τῶν ἁγ. Σεργίου καὶ Βάκχου, καθ' ὃ δ' ἀναφέρουν ὁ Le Bas καὶ ὁ Waddington¹, τῷ 354 ὑπῆρχε ναὸς εἰς τὴν ἀνατολικὴν Συρίαν ἀφιερωμένος εἰς ἀμφοτέρους τοὺς μάρτυρας· ἐν τῷ αὐτῷ δὲ τόμῳ περιγράφουν ἕνα ναὸν ἐν Βόσδρα ἰδρυθέντα τῷ 512 ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων Σεργίου, Βάκχου καὶ Λεοντίου², αὐτόθι δὲ παρέχονται οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ὁ Λεόντιος φέρεται ὡς μάρτυς ἐπὶ Ἀδριανοῦ, δταν ἐκυβέρνηα τὴν Συρίαν κατὰ τὰ τελευτάα ἐτὴ τοῦ Τραϊανοῦ. Ἐπιγραφή τοῦ Ζεμπέδ (N.A. τοῦ Χαλεπίου) γεγραμμένη ἐλληνιστί, συριστί καὶ ἀραβιστί ἀναφέρεται εἰς τὴν ἴδρυσιν αὐτόθι ναοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγ. Σεργίου³. Ἐν Ρουσαφᾶ, ὅπου ἤθλησεν ὁ Σέργιος, ἀνηγέρθη εἰς τιμὴν τοῦ μεγαλοπρεπῆς βασιλικῆ⁴, χρησιμεύ-

σασα καὶ ὡς μέγα πνευματικὸν κέντρον· εἰς αὐτὴν μετ' εὐλαβείας προσήρχοντο οἱ Χριστιανοὶ πρὸς προσκύνησιν τῶν ἐν αὐτῇ ἰ. λειψάνων τοῦ μάρτυρος. Ἡ πόλις αὕτη, ἣτις καὶ Σεργιούπολις ὠνομάσθη ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου καὶ τὴν ὁποίαν ὁ Ἰουστινιανὸς περιέβαλε διὰ τειχοῦς, εὕρισκετο ἐν Εὐφρατῆσι, δεξιᾷ τοῦ Εὐφράτου καὶ περὶ τὰ 150 στάδια πρὸς νότον τῆς πόλεως Σούρων (νῦν Χαμμάμ), εἶχε δὲ πέντε ναοὺς καὶ ἕνα ἔξω τῶν τειχῶν, ὅστις ἐχρησίμευεν ὡς κοιμητήριον. Μνεῖα τῆς περιφήμου βασιλικῆς τῆς Ρουσαφᾶ γίνεται ὑπὸ τοῦ Ἱεραπόλεως Ἀλεξάνδρου⁵, τοῦ Προκοπίου⁶, τοῦ Μόσχου⁷ καὶ τοῦ Γρηγορίου Τουρώνης (+593), ὅστις ἐν τῷ βιβλίῳ του «περὶ τῆς δόξης τῶν μαρτύρων» (in gloria martyrum)⁸ γράφει, ὅτι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του λίαν ἐτιμᾶτο ὁ μάρτυς Σέργιος διὰ τὰ πολλὰ αὐτοῦ θαύματα καὶ τὰς εὐεργεσίας του πρὸς τοὺς προστρέχοντας πρὸς

1. Voy. Archéol., τ. III n. 2124 (ἐν Dict. of Christ. Biograpy τ. IV σ. 616).

2. Πρβλ. καὶ Γ. Σωτηρίου, Χριστιανικὴ καὶ Βυζαντινὴ Ἀρχαιολογία, Α', Ἀθήναι, 1942 σ. 334.

3. Κρουμβάχερ-Σωτηριάδου, Ἱστορία τῆς βυζ. λογοτεχνίας, Α' 56.

4. Γ. Σωτηρίου, ἐνθ. ἀν. σ. 262, 279, 335, 390. H. Spanner-S. Guyer, Rusäfa, Berlin. 1926. Πρβλ. καὶ «Anal. Bolland.» XLV (1927) σ. 162/5.

1. Martyrol. Rom. (1940) σ. 439 ἐνθα ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία.

2. «Ἔστι δέ τις νεὸς Σεργίῳ ἀνειμένος ἐν τῇ Εὐφρατῆσι ἐπιφανεὶ ἁγίῳ, ὃν δὴ σέβοντές τε καὶ τεθηπότες οἱ πάλαι ἄνθρωποι Σεργιούπολιν τε ἐπωνόμασαν τὸ χωρίον... ἀλλ' ὕστερον ὁ νεὸς οὗτος κειμηλίῳ προσδόξῳ δυνατὸς τε καὶ ἀπόβλεπτος διὰ παντός ἦν...». Προκοπίου Περὶ κτισμάτων II 9 (ἐκδ. Βόν.).

3. Migne, 87, γ' 3052.

4. Migne P. L. 71, 790.

αὐτόν. Καθ' ἃ γράφει ὁ Εὐάγγελος¹, ὅτε ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Χοσρόης (532—579) προὐχώρησε πρὸς τὴν Σεργιούπολιν (Ῥουσαφά), πολυάριθμοι κάτοικοι ἐξασφαλισθέντες ἐν αὐτῇ προσέφερον εἰς τὸν ἐπιδρομέα ὡς λύτρα, ἵνα φεισθῆ τῆς πόλεως, πάντα τὰ ἱερὰ κειμήλια τῆς βασιλικῆς τοῦ μάρτυρος, «ἐν οἷς καθεισθῆκει καὶ σταυρὸς ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ καὶ Θεοδώρας πεμφθείς». Ἐν μόνον κειμήλιον ἀπέμεινε, γράφει, τὰ ἱερὰ λείψανα τοῦ ἀθλοφόρου μάρτυρος Σεργίου, ἀποκείμενα ἐντὸς ἀργυρᾶς λάρνακος. Τοῦτο πληροφορηθεὶς ὁ Χοσρόης ἐκίνησεν ὄλην τὴν στρατιάν πρὸς τὴν πόλιν· ἐπὶ τοῦ τείχους ὅμως ἐνεφανίσθη ἄπειρον πλῆθος ἐνόπλων στρατιωτῶν φερόντων ἀσπίδας καὶ ἐτοίμων πρὸς ἄμυναν τῆς πόλεως. Ὁ Χοσρόης ἐνόησεν ὅτι τοῦτο ἦτο θαῦμα τοῦ μάρτυρος καὶ διὰ τοῦτο καταληφθεὶς ὑπὸ φόβου καὶ θαυμάσας τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν ἀνέκαμψεν εἰς τὰ ἴδια.

Ὁ δὲ Χοσρόης β' (590—628), καθ' ἃ διηγείται ὁ αὐτὸς ἐκκλησι. ἱστοριογράφος² πιστεύων ὅτι ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν καὶ ἴδια ὁ μάρτυς Σέργιος ἐβοήθησεν αὐτόν πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἀρχῆς καὶ ἐξ εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς προστατεύσαντας αὐτὸν Ἕλληνας, ἀπέδωκε πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀντιοχείας Γρηγόριον α' χριστιανικά τινα κειμήλια ἐκ τῶν διαρπαγέντων ὑπὸ τῶν Περσῶν κατὰ τὰς προηγουμένας αὐτῶν ἐπιδρομάς. Μεταξὺ τῶν κειμηλίων τούτων ἦτο καὶ ὁ διὰ πολυτίμων λίθων κεκοσμημένος χρυσοῦς σταυρὸς, τὸν ὁποῖον ἢ Θεοδώρα, ἢ σύζυγος τοῦ Ἰουστινιανοῦ, εἶχεν ἀφιέρῳσει εἰς τὸν ἐν Ρουσαφά ναὸν τοῦ πολιούχου μάρτυρος. Ἐκτὸς τοῦ σταυροῦ τούτου ὁ Χοσρόης ἐδώρησεν ἐκ μέρους ἑαυτοῦ καὶ ἕτερον πολύτιμον σταυρὸν, ἐπὶ τοῦ ὁποῦ μεταξὺ ἄλλων ἐγράφετο ἑλληνιστὶ ἢ ἀκόλουθος ἐπιγραφή: «...Καὶ διὰ τῆς τύχης τοῦ ἁγίου Σεργίου τοῦ πανσέπτου καὶ ὀνομαστοῦ, ἐπειδὴ ἠκούσαμεν δοτῆρα εἶναι αὐτόν τῶν αἰτήσεων, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας ἡμῶν, μηνὶ Ἰανουαρίῳ ἐβδόμῃ, ἡτησάμεθα ὡς ἔάν οἱ καβαλλάριοι σφάξωσι τὸν Ζαδεσπράμ, ἢ χειρῶσονται, σταυρὸν χρυσοῦν διάλιθον εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ πέμπομεν διὰ τὸ πάνσεπτον αὐτοῦ ὄνομα· καὶ τῇ ἐννάτῃ τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ Ζαδεσπράμ ἠνεγκαν ἐπὶ ἡμῶν. Ἐπιτυχόντες οὖν τῆς δεήσεως ἡμῶν, διὰ τὸ ἕκαστον ἀναμφίβολον εἶναι, εἰς τὸ πάνσεπτον αὐτοῦ ὄνομα τοῦτον τὸν σταυρὸν τὸν παρ' ἡμῶν γενόμενον, μετὰ τοῦ πεμφθέντος σταυροῦ παρὰ Ἰουστινιανοῦ βασιλέως Ῥωμαίων εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ τῷ καιρῷ τῆς ἀμιξίας τῶν δύο πολιτειῶν ἐνεχθέντος ἐνταῦθα παρὰ Χοσρόου βασιλέως βασιλέων υἱοῦ Καβάδου τοῦ ἡμετέρου πατρὸς καὶ εὐρεθέντος ἐν τοῖς ἡμετέροις, ἐπέμψαμεν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ

ἁγίου πανσέπτου Σεργίου». Τοὺς δύο τούτους πολυτίμους σταυροὺς «γνώμη Μαυρικίου βασιλέως» λαβὼν ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας Γρηγόριος α' τῷ 593 μετὰ πολλῆς πομπῆς εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ μάρτυρος Σεργίου ἀνέθηκε. Καὶ ἄλλα δῶρα ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ ἀπέστειλεν ὁ Χοσρόης εἰς τὴν βασιλικὴν τοῦ μάρτυρος, ἑλληνιστὶ ἐπιγράψας ἐπὶ χρυσοῦ δίσκου, ἀπευθυνόμενος δὲ πρὸς τὸν ἅγιον ἐξήγει τὸν λόγον τῆς δωρεᾶς· «ἐθεώρει, ἔλεγεν, εὐτυχίαν αὐτοῦ, τὸ νὰ εἶναι ἐπιγεγραμμένον τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν τοῖς ἱεροῖς σκεύεσι τοῦ ναοῦ τοῦ μάρτυρος, διότι ἐθεώρει αὐτὸν προστάτην. Ἐξ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν μάρτυρα καὶ διότι ἦτο ἐθνικὸς («Ἕλλην»), παρὰ τὸν ἀπαγορευτικὸν τῶν Περσῶν νόμον ἔλαβεν ὡς νόμιμον σύζυγον χριστιανήν, ἥτις ὠνομάζετο Σιρή. Ἠσχίθη δέ, ὅπως ἔάν ἀποκτήσῃ τέκνα ἢ Σιρή, δωρήσῃ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Σεργίου τὸν ὄν αὕτη ἔφερε πολύτιμον σταυρὸν, ἀξίας τετρακισχιλίων τετρακοσίων στατήρων μιλιαρῶν. Εἶχε δὲ σκοπὸν ν' ἀποστείλῃ τὸ ποσὸν πεντακισχιλίων στατήρων εἰς τὸν ναὸν. Εἶδε μάλιστα καθ' ὕπνου τὸν ἅγιον, βεβαιοῦντα ὅτι θὰ ἀποκτήσῃ τέκνον ἐκ τῆς Σιρῆς, διὰ τοῦτο ἀπέστειλεν εἰς τὸν ναὸν οὐχὶ μόνον τὸν σταυρὸν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκ τούτου τιμὴν εἰς νομίσματα πρὸς κατασκευὴν ἐνὸς δίσκου καὶ ἁγίου ποτηρίου, διὰ τὴν τέλεσιν τῶν θείων μυστηρίων, ἐνὸς σταυροῦ διὰ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν καὶ θυμιατήριον, πάντα ἐκ χρυσοῦ. Ὡσαύτως ἀπέστειλε παράπετασμα («ἀμφίθυρον Οὐννικόν»), κεκοσμημένον διὰ χρυσοῦ». Κατέληγε δὲ ἡ ἐπιγραφή ὡς ἐξῆς: «Ἴνα διὰ τῆς τύχης σου, ἅγιε, εἰς πάντα, ἐξαιρέτως δὲ εἰς τὴν αἴτησιν ταύτην ἔλθῃς εἰς βοήθειάν μου καὶ Σιρῆς εἰς τέλειον προέλθῃ ἵνα κάγῳ καὶ Σιρῆ καὶ πάντες οἱ ἐν τῷ κόσμῳ εἰς τὴν σὴν δύναμιν ἐλπίζωμεν καὶ εἰς σὲ ἔτι πιστεύωμεν»³. Ταῦτα ἐν λεπτομερείᾳ διηγείται ὁ Εὐάγγελος, σύγχρονος πρὸς τὰ γεγονότα, ἅτινα ἐπαναλαμβάνει καὶ Θεοφύλακτος ὁ Σιμοκάττης. Ναὸς τρουλλωτὸς τρίκογχος ἐπ' ὄνοματι τοῦ ἁγ. Σεργίου ὑπῆρχε καὶ εἰς τὴν Γάζαν, περιγραφὴν τοῦ ὁποῦ διέσωσεν ὁ σοφιστὴς Χορίκιος Γαζαῖος (488—520)⁴. Ὁ Ἰουστινιανὸς α' (527—565) ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας του ἀνήγειρεν ἐν Κωνπόλει παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ παλατίου μεγαλοπρεπῆ ναὸν διασφρῶζόμενον εἰσέτι ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγ. Σεργίου καὶ Βάκχου⁵, ἐπὶ τῷ ὅτι ἐλυτρώθη ὑπὸ τῶν ἁγίων ἐκ τῆς φυλακῆς πρὸ τῆς ἀναγορεύσεως αὐτοῦ εἰς βασι-

1. Migne 86, 2, σ. 2749.

2. Ἐνθ. ἀν. σ. 2873.

1. Αὐτόθι σ. 2873—2877. Θεοφύλακτου Σιμοκάττου, Ἱστορία V, 13, 14 (ἔκδ. Βόν.). *Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου*, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας σ. 567/8.

2. Ἐγκώμιον εἰς Μαρκιανὸν ἐπίσκοπον Γάζης καὶ ἐκφρασις τοῦ ἁγ. Σεργίου (ἔκδ. Teubner) 1929.

3. *Προκοπίου* Περί κτισμάτων, I, 4 (ἔκδ. Βόν.) καὶ *Γ. Α. Σωτηρίου*, ἔνθ. ἀν. σ. 336/7. Ὁ ναὸς εἶναι γνωστὸς σήμερον ὑπὸ τὸ ὄνομα Κιουτσουκ ἁγία Σοφία (μικρὰ ἁγ. Σοφία).

λέα. Ἐν τῷ ναῷ τούτῳ, ὅπου ἐφυλάσσοντο καὶ ἱερά τῶν μαρτύρων λείψανα, ἐλειτούργει ὁ ἴδιος ὁ πατριάρχης κατὰ τὴν ἑτησίαν αὐτῶν ἑορτὴν, καθ' ἣν συνέπιπτε καὶ «μνήμη τοῦ σεισμοῦ»¹, ὃ δὲ αὐτοκράτωρ ἠκροῶτο τῆς θ. λειτουργίας τὴν Τρίτην τῆς Διακαιησίμου². Καὶ ἄλλον ναὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ μάρτυρος Σεργίου ὁ Ἰουστινιανὸς ἀνήγειρεν ἐν Πτολεμαίῳ τῆς Παλαιστίνης, ἐπὶ πλεον δὲ κατεσκεύασε «εἰς τὸ ἅγ. Σεργίου ἐν ὄρει καλουμένῳ Κισσερῶν φρέαρ»³.

Ἐπ' ὀνόματι τῶν μαρτύρων ἐν Θεοδοσιουπόλει ὑπῆρχε μονή, ἔνθα, κατὰ τὸ συναξάριον τῆς Ἐκκλησίας Κ)πόλεως, ἤσκησεν ὁ ἅγ. Δομέτιος ὁ Πέρσης⁴. Ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἅγ. Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου γίνεται λόγος περὶ μονῆς τοῦ μάρτυρος Σεργίου «μέσου Νιτζιβίου καὶ Δάρας» τῆς Συρίας, κατ' ἄλλην ὁμοίως μαρτυρίαν πρόκειται μᾶλλον περὶ «εὐκτηρίου οἴκου»⁵. Ὁ Ἰωάννης Μόσχος εἰς τὸ ἔργον του «Κεφάλαια βίων πνευματικῶν ἀνδρῶν» κάμνει λόγον περὶ μονῆς τοῦ ἅγ. Σεργίου εἰς θέσιν Ξηροπόταμος, παρὰ τὴν Βηθλεέμ, τῆς ὁποίας εἰς τῶν ἡγουμένων, ὁ ἀββᾶ Εὐγένιος, ἐγένετο ἐπίσκοπος Ἐρμουπόλεως τῆς Αἰγύπτου⁶. Ἀμφότεροι οἱ μάρτυρες, ἐτιμῶντο καὶ ἐν τῇ Δύσει, ὑπῆρχε δὲ ναὸς ἐν Γαλλίᾳ εἰς τιμὴν τῶν⁷.

Περὶ τῶν ἱ. λειψάνων τῶν ἁγίων Σεργίου καὶ Βάκχου ἐλάχιστα ἀναφέρει ὁ ἀνώνυμος Placentinus⁸. Ξένοι προσκυνηταὶ ἐν ἀρχῇ τοιγύχαι τὰ μέσα τοῦ ἱδ' αἰῶνος ἀναφέρουν ὅτι εἶδον τὰς κάρας τῶν μαρτύρων ἐν τῷ ἐν Κ)πόλει φερωνύμῳ ναῷ⁹, αἵτινες καὶ διασφύζονται σή-

1. Δημητρούβωκη, τ. Ι (Τυπικά) σ. 12.

2. Μ. Γεδεών, Βυζ., ἑορτολόγιον σ. 175.

3. Προκοπίου Περὶ κτισμάτων V, 9 (ἔκδ. Βόν.).

4. Syn. Eccl. CP. 104, 817.

5. Ἀθ. Παπαδ. Κεραμέως, Ἀνάλ. Ἱερ. Σταχυολ. Δ' 146, 171, 173. Αὐτόθι 167 μνεῖα «σηκοῦ» τῶν ἁγ. μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάκχου «ἐν τῷ Βαρβαρικῷ», καὶ ἐν Κεραμέως, Ἱεροσολυμ. Βιβλ. Β' 138 «Μαρτυρίου» (ναῖσκου) ἐν Σινᾶ. Ψηφιδωτὴ εἰκὼν τοῦ ἅγ. Σεργίου τοῦ ζ' αἰ. εὔρηται εἰς τὴν βασιλικὴν τοῦ ἅγ. Δημητρίου Θεο)νίκης. Βλ. Γ. Σωτηρίου, Ὁ ναὸς τοῦ ἅγ. Δημητρίου Θεσσαλονίκης, «Ἀρχ. Δελτίον» 1918 (παράρτημα) σ. 11.

6. Migne 87, γ' 3053.

7. Le Blant, Chist. Latin Inscript. of France τ. I σ. 305.

8. Martyrol. Rom. (1940) σ. 439. Τὸ μαρτύριον περιέχει καὶ τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικὰ ὡς πρὸς τὰ ἱ. τῶν ἁγίων λείψανα. «Τοῦ δὲ λειψάνου (τοῦ Βάκχου) ριφέντος μήκοθεν τοῦ κάστρου, συναχθὲν πλήθος θηρίων περιεκύκλωσαν αὐτό. Τὰ δὲ θρνεα ἄνωθεν ἰπτάμενα οὐκ εἴων τὰ αἰμοβόρα θηρία ἀπτεσθαι αὐτοῦ. Καὶ παρέμειναν φυλάττοντα αὐτὸ ἄχρις ἐσπέρας βαθείας. Ὅψιας δὲ γενομένης, κατελθόντες τινὲς τῶν ἐκεῖσε οἰκούντων ἀδελφῶν ἐν τοῖς σπηλαίοις ἐπῆραν τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου.. καὶ τὸ ἔθαψαν ἐν ἐνὶ τῶν σπηλαίων αὐτῶν... Τινὲς δὲ τῶν συνελθόντων εἰς τὴν θέαν τῆς τελειώσεως τοῦ ἁγίου μάρτυρος (Σεργίου) πρὸς τὸ κοινὸν τῆς φύσεως ἀφορώντες, συστειλάντες τὸ λείψανον καὶ ἐνταφιάσαντες καλῶς ἔθαψαν ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ, ἔνθα ἦν τελειωθείς ὁ ἅγιος...» Anal. Bol. XIV (1895) σ. 389, 395.

9. Μ. Γεδεών, ἔνθ. ἀν. σ. 175.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ἐκκλησιῶν.

Καθ' ἣ ἐν τῇ Ἱερῷ Συνόδῳ ἀνέπτυξεν ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, πολλὰ καὶ σπουδαῖα πρόκεινται τῇ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίᾳ πρὸς λύσιν ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα, πάντα δὲ εἶνε ἐπείγοντα. Δέον ὁμοῦς νὰ ὁμολογηθῇ, ὅτι τὸ ἐκ τούτων τὴν πρώτην θέσιν κατέχον, ὡς ἀμέσου δέομενον λύσεως, εἶνε τὸ τῆς ἀνεγέρσεως τῶν καταστραφειῶν ἐκατοντιῶν ἐκκλησιῶν, διὰ τὰ προληφθῆ ὁ πνευματικὸς θάνατος τῶν ἄνευ αὐτῶν χωρίων, ὡς ἐκφραστικῶς ἐτόνισεν ὁ Μακαριώτατος. Ὅπουδῆποτε συνεπῆχθη καὶ ἡ μᾶλλον ὀλιγάνθρωπος κοινότης, τὸ πρόμιστον μέλημά της ὑπῆρξεν ἡ ἀποκησις τοῦ θρησκευτικοῦ αὐτῆς κέντρου, ὡς τοῦ πρώτου καταφυγίου τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Ὁρθόδοξος ἑλληνικὴ κοινότης ἄνευ σχολείου εἰμπορεῖ πρὸς καιρὸν νὰ ζῆσῃ ἄλλ' ἄνευ τοῦ εὐκτηρίου τῆς οἴκου θὰ πάθῃ ἀμέσως ἀπὸ θανάσιμον ψυχικὴν ἀσφυξίαν. Ὁ ναὸς δύναται νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ὡς σχολεῖον, καὶ ἔχοντες ἀπόδειξιν τὸ «κρυφὸ σχολεῖο» τῆς τουρκοκρατίας· τὸ σχολεῖον ὁμοῦς δὲν ἀντικαθιστᾷ τὸν ναὸν.

Ἐπὶ τῆς παιδείας.

Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους ὁ νοῦς ἀνάγεται εἰς τὴν παρ' ἡμῶν οὐχὶ εὐχάριστον κατάστασιν τῆς παιδείας, ἐφ' ὅσον οὐ μόνον ὡς ἐκ τῆς γενικῆς καταστάσεως δὲν ἐπληρώθησαν ἀκόμη τὰ κενὰ τοῦ διδακτικοῦ προσώπου, ἀλλὰ καὶ πολλαχοῦ οὐδὲ σχολεῖα ὑπάρχουν συνεπείᾳ τῶν ὑπὸ τοῦ πολέμου καὶ τοῦ συμμοριτισμοῦ ἐπενεχθειῶν καταστροφῶν. Τὸ ἐντεῦθεν δημιουργούμενον πρόβλημα τῆς ἐκπαιδευ-

μερον ἐν τῇ ἐπισκοπῇ Ἀργέσκα τῆς Βλαχίας.

Κανόνα¹ εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων ἔγραψεν ὁ Θεοφάνης, ἰδιόμελα δὲ τῶν αἰνῶν ὁ Γερμανὸς καὶ ὁ Ἀνατόλιος. Τῷ 1685 ἐξεδόθη ἐν Ἰασίῳ τῆς Μολδαβίας παρὰ τοῦ ἐπισκόπου Χουσιου Μητροφάνους² ἰδιαιτέρα πλήρης ἀκολουθία τῶν ἁγίων, ὡς δ' ἀναφέρεται ἐν τῷ προλόγῳ της, ὁ Ἰωάννης Σερμπᾶνος Βοηβόνδας Καντακουζηνός, καθώρισε νὰ πανηγυρίζεται μετ' ἐξαίρετου λαμπρότητος ἡ ἑτησίαν τῶν μαρτύρων μνήμη εἰς τὴν ἐν Κοτρατζάνη μονὴν τῆς Κοιμησεως τῆς Θεοτόκου, «ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα τῆς φυγῆς αὐτοῦ ἦτο ἡμέρα καὶ τῶν ἁγίων, ὀκτωβρίου ζ'»³.

Πρεσβύτερος ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΠ. ΡΑΜΦΟΣ π. Θ.

1. Οὗ ἡ ἀκροστιχίς «Σέργιον ἀθλοφόρον καὶ Βάκχον ἀοιδιμον ἄδω». Μηναῖον Ὀκτωβρ. (ἔκδ. Βαρθ. Κουτλουμουσιανοῦ) σ. 38 ἐξ.

2. L. Petit, Billiogr. des Acolouthies grecques, σ. 254. Ἰδιαιτέρα ἀκολουθία τῶν ἁγίων εὔρηται καὶ ἐν χειρογράφῳ τοῦ ιζ' αἰ. τῆς μ. Διονυσίου. Σπ. Λάμπρου, Κατάλογος τῶν ἐν βιβλιοθήκῃ τοῦ ἁγ. Ὀρους ἀποκειμένων κωδίκων (κῶδ. 3991). Ἰδὲ καὶ Κοντάκια παρὰ Pitra, Analecta Sacra, I, 289 ἐξ.

3. Ém. Legrand, Billiogr. Hellénique XVIIe siècle, II, σ. 425.

σεως είνε σημασίας ζωικαυιάτης, διά τοῦτο δέ έντεταμένη πρὸς λύσιν του καταβάλλεται ἐκ βασιλικῆς πρωτοβουλίας προσπάθεια πρὸς κατὰ τὸ δυνατόν μείωσιν τοῦ ἐκ τῆς ἀνυπαρξίας σχολείων προξενουμένου κακοῦ. Εἰς τὴν μείωσιν αὐτοῦ θὰ συνέβαλλε καὶ ἔντασις τοῦ ζήλου τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ καὶ τοῦ κόσμου τῶν γονέων ἢ αὐξήσις τοῦ πρὸς τὸ σχολεῖον ἐνδιαφέροντος καὶ ὁ συντονισμὸς δὲ τοῦ ἔργου ἀμφοτέρων τῶν ψυχοπλαστῶν τῆς νέας γενεᾶς, ὡς καὶ ἐπὶ πλέον τῆς Πολιτείας ἢ πρόνοια περὶ ἀσκήσεως συστηματικῆς ἐποπτείας ἐπὶ τῆς ἐξωσχολικῆς ζωῆς τοῦ μαθητικοῦ κόσμου, ἵνα μὴ ἡ ἔξω τοῦ σχολείου καὶ τῆς πατρικῆς ἐστίας ἀναστροφή κατεδαφίξη ὅ,τι ὑπ' ἀμφοτέρων οἰκοδομεῖται.

Τὸ παιδομάζωμα.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς Γερουσίας παμψηφεί ἀπελευθερώσεως πρὸς τὸν Πρόεδρον Τρούμαν συστάσεως «ὅπως χρησιμοποιήσῃ ὅλην τὴν ἰσχὺν διὰ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν καὶ ἄλλων Ὄργανισμῶν πρὸς ἐπίσπευσιν τῆς ἀποδόσεως τῶν ὑπὸ τῶν κομμουνιστοσυμμοριτῶν ἀπαχθέντων χιλιάδων ἑλληνοπαίδων, ὁ Πρόεδρος εἰς ἐπιστολὴν του πρὸς τὸν ἀντιπρόεδρον τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν κ. Μπάρκλεϋ, συμμεριζόμενος τὸ διὰ τὴν κατάστασιν τῶν ἑλληνοπαίδων τοῦτον ἐνδιαφέρον τῆς Γερουσίας, ἐστιγματίσας ὁριζόμενα τὸ κακούργημα τοῦτο τῶν ξενικινῆτων ἐγκληματιῶν. «Οἱ ἀγαπῶντες τὴν ἐλευθερίαν λαοὶ εἰς ὀλόκληρον τὸν κόσμον—ἔγραφεν ὁ Πρόεδρος—ἀποκροῦσιν μὲ ἀποτροπιασμὸν τὴν ἀπανθρωπίαν, ἢ ὅποια χαρακτηρίζει τὴν ἄδικον κατακράτησιν τῶν ἀθῶων αὐτῶν παιδίων μακρὰν ἀπὸ τοὺς γονεῖς των καὶ τὴν πατριδα των». Προσέθετε δὲ ὁ Πρόεδρος ὅτι «ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία κατέβαλε καὶ θὰ συνεχίσῃ νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἐνθάδρουσιν τοῦ ἐπαναπατρισμῶν τῶν παιδίων αὐτῶν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι τὰ Ἠνωμένα Ἐθνη ἐνθαδρύνθησαν εἰς τὰς προσπάθειάς των ὅπως ἐπιτύχουν τὴν ἐπιστροφήν τῶν ἑλληνοπαίδων ὑπὸ τοῦ μεγάλου καὶ συγκινητικοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς Γερουσίας». Περιττὸν νὰ προστεθῇ πόσον ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν μεθ' ὀλοκληροῦ τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου συνεκινήθη ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας ταύτης πρὸς τὸ μέγα ἐθνικὸν ἡμῶν ζήτημα προσοχῆς τοῦ Προέδρου τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας.

Δι' αὐτὸ ἀκμάζουν.

Ὁ νικητὴς τοῦ κορεατικοῦ κομμουνισμοῦ στρατηγὸς Μὰκ Ἀρθουρ, παραδίδων τὴν ἀπελευθερωθεῖσαν παλαιὰν τῆς Κορέας πρωτεύουσαν εἰς τοὺς νοτιοκορεάτας, ἀπέδωκε τὸ ἐπίτευγμα εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν, εἰς ἐνδειξὴν δὲ «ταπεινῆς καὶ θερμῆς ἐγγνωμοσύνης πρὸς τὸν ὀσσητὴν τῆς νίκης Θεὸν» πικρὸς κάλεσεν ὅπως πάντες συμπροσευχθῶν μετ' αὐτοῦ ἀπαγγέλλοντες τὴν Κυριακὴν προσευχὴν. Πῶς νὰ μὴ ἀκμάζουν οἱ λαοί, διὰν ἐπιτύχουν νὰ ἔχουν ἠγάτας κερτιμένους ὡς πρῶτην ἀρετὴν τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς πηγάζουσαν ταπεινοφροσύνην!

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἡ τῆ παρελθούσης Παρασκευῆ (13) ἀρξαμένη τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς νέα Ἱερά Σύνοδος τῆς 96ης συνοδικῆς περιόδου ἀπετελέσθη ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Δρυϊνουπόλεως Δημητρίου Ἀντιπροέδρου, Πρεβέζης Ἀνδρέου, Ἐδέσεως καὶ Πέλλης Παντελεήμονος, Κασσανδρείας Καλλίνικου, Μαρωνείας Βασιλείου, Μεσσηνίας Χρυσόστομου, Ζιχνῶν Κυρίλλου, Παροναξίας Ἀμβροσίου, Θήρας Σπυρίδωνος, Κερκύρας Μεθόδιου, Καρυστίας Ἀνανίου, καὶ Ἀργολίδος Χρυσόστομου. Κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς συνεδρίαν ἡ οὕτω συγκροτηθεῖσα Ἱερά Σύνοδος προέβη εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν διαφόρων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ εἰς τὴν συγκρότησιν τῶν συνοδικῶν Δικαστηρίων ὡς ἀκολούθως:

1. *Κεντρικὸν Συμβούλιον Ἀποστολικῆς Διακονίας*: Τακτικὰ μέλη οἱ Σεβ. Ἐδέσεως κ. Παντελεήμων καὶ Κασσανδρείας κ. Καλλίνικος. Ἀναπληρωματικὸν ὁ Σεβ. Πρεβέζης κ. Ἀνδρέας.—2. *Κεντρικὸν Συμβούλιον ΟΔΕΠ*: Τακτικὰ οἱ Σεβ. Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος καὶ Ἐδέσεως κ. Παντελεήμων. Ἀναπληρωματικὰ οἱ Σεβ. Πρεβέζης κ. Ἀνδρέας καὶ Ζιχνῶν κ. Κύριλλος.—3. *Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία»*: Τακτικὰ οἱ Σεβ. Ἐδέσεως κ. Παντελεήμων καὶ Κερκύρας κ. Μεθόδιος.—4. *Ἐποπτικὸν Συμβούλιον Ἐκκλ. Ἐκπαιδεύσεως*: Τακτικὸν ὁ Σεβ. Δρυϊνουπόλεως κ. Δημήτριος.—5. *Συμβούλιον Βυζαντινῆς Μουσικῆς Σχολῆς*: Τακτικὸν ὁ Σεβ. Κασσανδρείας κ. Καλλίνικος.—6. *Διοικητικὸν Συμβούλιον TAKE*: Τακτικὸν ὁ Σεβ. Καρυστίας κ. Ἀνανίας. Ἀναπληρ. ὁ Σεβ. Παροναξίας κ. Ἀμβρόσιος.—7. *Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν προσφυνῶν*: οἱ Σεβ. Ζιχνῶν κ. Κύριλλος καὶ Ἀργολίδος κ. Χρυσόστομος.—7. *Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Σχέσεων μετὰ τῶν Ἐθνῶν Ἐκκλησιῶν—Διανομῶν*: Οἱ Σεβ. Δρυϊνουπόλεως κ. Δημήτριος Ἀντιπρόεδρος καὶ Ἐδέσεως κ. Παντελεήμων.—8. *Ἐπὶ τῶν Διδακτικῶν βιβλίων*: Ὁ Σεβ. Κερκύρας κ. Μεθόδιος.—9. *Ἐπὶ τῶν Γάμων*: Ὁ Σεβ. Παροναξίας κ. Ἀμβρόσιος.—10. *Τοῦ Γραφείου Τύπου*: Οἱ Σεβ. Ἀντιπρόεδρος Δρυϊνουπόλεως κ. Δημήτριος καὶ Ἐδέσεως κ. Παντελεήμων.—11. *Ἐπὶ τῶν χειροτονιῶν*: Ὁ Σεβ. Μαρωνείας κ. Βασιλείος.—12. *Ἐπὶ τῶν Μοναστηριακῶν*: ὁ Σεβ. Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος.—13. *Ἐπὶ τοῦ Παλαιῦ Ἱερολογίου*: οἱ Σεβ. Δρυϊνουπόλεως κ. Δημήτριος Ἀντιπρόεδρος, Ἐδέσεως κ. Παντελεήμων, Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, Παροναξίας κ. Ἀμβρόσιος καὶ Ἀργολίδος κ. Χρυσόστομος.—14. *Ἐπὶ τῆς Κωδικοποιήσεως τῶν Ἐκκλησιῶν Νόμων*: οἱ Σεβ. Δρυϊνουπόλεως κ. Δημήτριος Ἀντιπρόεδρος, Ἐδέσεως κ. Παντελεήμων, Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, Παροναξίας κ. Ἀμβρόσιος, Ἀργολίδος κ. Χρυσόστομος καὶ Κασσανδρείας κ. Καλλίνικος.

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

15) *Πρωτοβαθμίου*: Πρόεδρος ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου Σεβ. Δρυϊνουπόλεως καὶ μέλη οἱ Σεβ. Ἐδέσεως, Ζιχνῶν καὶ Παροναξίας.—16. *Ἀπειροβάθμιον*: Πρόεδρος ὁ Μακαριώτατος καὶ μέλη οἱ Σεβ. Πρεβέζης, Κασσανδρείας, Μαρωνείας, Μεσσηνίας, Θήρας, Κερκύρας, καὶ Ἀργολίδος.

—Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην τῆς Ἱ. Συνόδου ἐρωτήθεις ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Παροναξίας ὁ κ. Ὑπουργὸς διὰ τὸ παλαιομερολογητικὸν ζήτημα, εἶπεν ὅτι τὴν γραμμὴν κατευθύνσεως ἐθηκε ὀρθῶς ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος, εἰπὼν εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ 1928)32 ὅτι ἕκαστος ἔχει κατὰ τὸ Σύνταγμα μὴ ἐλευθερίαν θρησκευτικῆς συνειδήσεως, ἀπαγορεύεται ὅμως ὁ προσηλυτισμὸς.

Συνεπῶς καὶ οἱ παλαιομερολογίται δύνανται νὰ ἔχουν ὀλοσδήποτε δοξασίας θέλων, δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως νὰ προσηλυτίζων. Ἴσως δὲ νὰ εἶναι σκόπιμος ἢ ἀπαγορεύσεις τοῦ ἰδίου ἱερατικοῦ σχήματος εἰς τοὺς Παλαιομερολογίτας μετ' αὐτῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὅπως λ.χ. ἐγένετο παρ' ἡμῖν πρὸ τινῶν ἐτῶν καὶ

διὰ τοὺς Οὐνίτας Ιερωμένους. Ἐν πάσῃ ὁμῶς περιπτώσει εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀποκατασταθῇ πλήρως καὶ ἐν τούτῳ τὸ κύρος τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ἡ ἐν αὐτῇ τάξις.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Τῆ σήμερον Κυριακῇ 15 μεσοῦντος ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος συμπαραστατοῦμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Συνόδ. Συνέδρων Πρεβέζης, Κασσανδρείας, Ζιχνῶν καὶ Καρυστίας ἐτέλεσεν ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τὴν θείαν Μυσταγωγίαν ἐπὶ ἐτήσιῳ μνημοσύνῳ ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου πρῶτον Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσάνθου.

— Αὐθμερόν κατὰ καὶ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἐδέσεως κ. Παντελεήμονος, τῶν βοηθῶν Ἐπισκόπων Εὐρύπου καὶ Σταυρουπόλεως καὶ τοῦ Πρωτοσυγγέλου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, κατήλθεν εἰς Πειραιᾶ καὶ διεπεραιώθη εἰς τὸ νορβηγικὸν ἀτμόπλοιο «Μπεναντέρος», δι' οὗ ἐκοιμήθη ἡ πρώτη πρὸς τὸν συμμοριόπληκτον ἀγροτικὸν πληθυσμὸν καὶ τὰ ὄρφανὰ τῆς Ἑλλάδος εἰς γεωργικὰ ἐργαλεῖα καὶ τρόφιμα δωρεὰ τῆς «Νορβηγικῆς Ὀργανώσεως «Βοήθεια Εὐρώπης». Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος εὐχαριστήσας διὰ τὴν πρόσκλησιν ἐξῆρε τὴν ἐκδήλωσιν ταύτην τῆς χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης τῆς Νορβηγικῆς κοινῆς κατὰ τὴν κρίσιν αὐτὴν στιγμὴν τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου κακῶν, ἐδήλωσε δ' ὅτι ἡ ἐξ αὐτῆς συγκίνησις εἶνε ἔτι μάλλον βαθεῖα, διότι προέρχεται ἐκ χώρας βαρῶν καὶ αὐτῆς πληρωσάσης τὸν φόρον τῆς κατὰ τὸν πόλεμον βαρβαρικῆς κατοχῆς, ὡς καὶ ἡ ἡμετέρα πατρίς. Ἐκφράζων ὁ Μακαριώτατος βαθεῖαν τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὴν Ὀργανῶσιν «Βοήθεια τῆς Εὐρώπης» καὶ δι' αὐτῆς πρὸς τὸν εὐγενῆ Νορβηγικὸν λαὸν διὰ τὴν ἀποσταλείσαν βοήθειαν, διεβεβαίωσε τὸν κυβερνήτην τοῦ πλοίου, ὅτι οἱ δεσμοὶ αὐτοὶ τῆς χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης εἶνε οἱ ἰσχυρότεροι πρὸς δημιουργίαν μιᾶς γενικῆς προσπαθείας ὅπως τηρῆται ὑψηλὰ ἡ χριστιανικὴ ἰδεολογία, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ σπουδαιότερον θεμέλιον τοῦ ἀληθινοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος· βεβαίως δ' ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δέχεται τὰ δῶρα ταῦτα ὡς «ὀσμὴν εὐωδίας θυσίαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ», ἠύχηθη ὅπως ὁ Κύριος εὐλογῇ τὸν Νορβηγικὸν λαὸν «πληρῶν πᾶσαν αὐτοῦ χρείαν καὶ καθοδηγῶν αὐτὸν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ Αὐτῷ εὐάρεστον εἰς δόξαν τοῦ Παναγίου Αὐτοῦ ὀνόματος».

Τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα. Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπέλυσε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ διακόνους, ὡς καὶ πρὸς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ἐπιτρόπους τῶν ἱ. ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, Ἐγκύκλιον, δι' ἧς παρέχονται ὁδηγίαι καὶ ὑποδείξεις ὡς πρὸς τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τὰς σχετικὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἱερατικῶς προϊσταμένων καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν συμβουλίων. Οὐδεὶς κατηχητῆς θὰ ἦνε δεκτὸς πρὸς διδασκαλίαν μὴ ἐφωδιασμένος δι' ἐπὶ τούτῳ προσφάτου διορισμοῦ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, πρόεδρος δὲ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων παρ' ἐκάστῳ ναῷ θὰ ἦνε αὐτοδικαίως καὶ καθηκόντως ὁ αἰδεσιμώτατος προϊστάμενος τοῦ ναοῦ. Ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας οὐδὲν Κατηχ. Σχολεῖον ἐπιτρέπεται νὰ λειτουργῇ ἔξω τοῦ ναοῦ, ἐν αἰθούσῃ, ἢ οἰκίᾳ, ἢ δημοσίῳ διδασκῆριῳ.

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι

Μητρόπολις Σιδηροκάστρου.

Ἐγκαινία τῆς «Χριστιανικῆς Ἔστιας». Τῆ 1 μεσοῦντος ἐτελέσθησαν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Βασιλείου τὰ ἐγκαινία τῆς «Χριστιανικῆς Ἔστιας» ἐν συρροῇ πολλοῦ πλήθους εὐσεβῶν, ἐν οἷς καὶ αἱ πολιτικά, στρατιωτικά, δικαστικά καὶ δημοτικά ἀρχαὶ τῶν πόλεων Σερρών καὶ Σιδηροκάστρου. Μετὰ τὸν Ἀγίασμόν ἡ Α. Σ. ἐν λόγῳ του ἀνέπτυξε τὸν σπουδαῖον διὰ τὴν

νεολαίαν ἰδίως προορισμὸν τοῦ ἰδρύματος, διὰ τὴν ἀνεγερσιν καὶ ἐπίπλωσιν τοῦ ὁποῦ ἑδαπανήθησαν 150 ἑκατομμύρια. Ἐν αὐτῷ εὐρεῖται αἰθουσα εἶνε προωρισμένη διὰ τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα, τὴν διὰ τοὺς ἐργαζομένους νέους Νυκτερινὴν Σχολὴν, τὴν βιβλιοθήκην καὶ τὸ ἀναγνωστήριον, τὸ παιδικὸν Ἰατρεῖον. Ἐστὶν γάλακτος κλ. Ἐν ὁμίλιᾳ του ὁ Ἐπαρχος Σιδηροκάστρου ἐξῆρε τὴν κοινωφελεστάτην δρᾶσιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου, εἰς τὴν κοινωνικὴν πρόνοιαν τοῦ ὁποῦ ὀφείλονται τὸ νοσοκομεῖον τῆς πόλεως, ἡ Οἰκοκυρικὴ σχολή, τὸ μονοπώλειον τοῦ κηροῦ καὶ ἡ Χριστιανικὴ Ἔστια. Εἶτα ὁ ἱεροκήρυξ καὶ διευθυντῆς τῶν Κατηχητ. Σχολείων Ἀθανάσιος Γκίνης ὁμιλήσας περὶ τῆς μεγάλης ἀπὸ τῶν Κατηχητ. Σχολείων ὠφελείας προέτρεψε τοὺς γονεῖς νὰ ἀποστέλλωσιν εἰς αὐτὰ τὰ τέκνα των. Τὴν ὥραιαν τελετὴν ἐπεσφράγισαν ζήματα τῶν μαθητῶν τῶν Κατηχ. Σχολείων.

Μητρόπολις Κερκύρας

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ὀκταετίας ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ ὡς Μητροπολίτου Κερκύρας καὶ Παξῶν ὁ Σεβ. Μεθόδιος ἀπέλυσε πρὸς τὸ λαχὸν αὐτῷ ποιμνιον ἐγκύκλιον, ἐν ἧ, ἀνασκοπῶν τὰς ἀς ὑπέστη ἡ Κέρκυρα διὰ τὴν εἰδῶν δοκιμασίας ἐκ τῶν ἐπιβούλων ἐπιδρομῶν καὶ ἐξαιρῶν τὴν ἐν βαθείᾳ πρὸς τὸν Θεὸν πίστιν καρτερίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὴν μέχρις αὐτοθυσίας φιλοπατρίαν αὐτοῦ ἐν τῇ νικηφόρῳ διὰ τῆς ἀνωθεν ἀρωγῆς ἀποκρούσει τῶν ἐπιθέσεων τοῦ ἐχθροῦ, καλεῖ τὸ χριστεπώνυμον τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ πλήρωμα ὅπως ἀγρυπνῇ κατὰ τῶν συνεχιζομένων ἀπειλῶν τοῦ ἡνωμένου καὶ ὁμονοοῦν ἐν ἀγάπῃ καὶ ἀλληλοσεβασμῷ. «Πιστοὶ πάντοτε πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν—ἐπιλέγει ἡ Α. Σ.—ἐκτελεσται τοῦ θείου θελήματός του, ἀξιοὶ τῆς βοηθείας Του, θὰ εἴμεθα καὶ ἀξιοὶ τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος μας. Τιμῶντες τὸν Χριστόν, τιμῶμεν τὸν ἑαυτὸν μας, τιμῶμεν τὴν πατρίδα μας, τιμῶμεν τὸν ἀνθρωπισμόν».

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΣΙΝΑ

Ἐγκαινία σιναϊτικοῦ ναοῦ. Γράφουσιν ἡμῖν ἐξ Ἁρακλείου Κρήτης ὅτι ἐν μεγάλῃ συρροῇ εὐσεβῶν τῇ 10 παρελθόντος μηνός, Κυριακῇ, ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαινία τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ σιναϊτικοῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. Ματθαίου, τελεταρχοῦντος τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Σιναίου κ. Πορφύριου Γ' συμπαραστατοῦμένου ὑπὸ τῶν σιναϊτικῶν πατέρων τῆς περιφέρειας καὶ ἐκπροσώπων τοῦ κλήρου τῆς πόλεως. Καθ' ἃ ἰστόρησεν ὁ ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίσις ὁμιλήσας θεολόγος καθηγητῆς κ. Ν. Ζευγαδάκης, ὁ ἐν λόγῳ ναὸς χρονολογούμενος ἀπὸ τοῦ ἰε' αἰῶνος ἐξεχωρήθη τελικῶς ὑπὸ τοῦ παρακολουθήσαντος τὴν κατὰ τῆς Κρήτης τουρκικὴν ἐκστρατείαν ἑλληνος μεγάλου Διερμηνέως Παναγιωτᾶκη Νικουσίου εἰς τοὺς σιναΐτας, κατὰ δὲ τὸν ἰε' αἰῶνα ἐπὶ ΚΠόλεως Διονυσίου Δ' κατέστη σταυροπηγικός, διετέλεσε δὲ μοναδικὸν ἄσυλον τῶν χριστιανῶν κατὰ τὰς σφαγὰς καὶ τοὺς διωγμοὺς τῶν τούρκων. Εἶνε μνημεῖον μεταβυζαντινῆς τέχνης, φυλάσσονται δ' ἐν αὐτῷ τὰ ἱερά λείψανα ἱερομαρτύρων καὶ ἔθνομαρτύρων, ὁποῖοι οἱ ἐν Ἁρακλείῳ σφαιασθέντες μητροπολίτης Κρήτης Γεράσιμος Παρδάλης καὶ οἱ ἐπίσκοποι Κνωσοῦ Νεόφυτος, Χερρονήσου Ἰωακείμ, Λάμπης Ἰερόθεος καὶ Σητείας Ζαχαρίας. Ἡ Α. Σ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Πορφύριος ἀνασκόπησας κατόπιν ἐν ὁμίλιᾳ του τὰς κυριώτερας τοῦ ναοῦ τυχὰς ἐξέφρασε τὴν χαρὰν του ὅτι ὁ Κύριος ἠξίωσεν αὐτὸν νὰ τελέσῃ τὰ ἐγκαινία αὐτοῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Διαμαρτυρία κατὰ τοῦ Κρητικῶν πολέμου. Ἡ Ἐκκλησία Ρωσίας διεβίβασε πρὸς τὸ Συμβούλιον Ἀσφαλείας τοῦ ΟΗΕ διαμαρτυρίαν διὰ τὸν πόλεμον τῆς Κορέας. «Ἐνώπιον τῶν αἱματηρῶν γεγονότων τῆς Κορέας, καθ' ἃ ὁ λαὸς καθίσταται θύμα ἐγκληματικοῦ πολέμου, ὁλόκληροι δὲ περιφέρεται θερίζοντα μέχρις ἐδάφους ὑπὸ ὀμαδικῶν βομβαρδισμῶν, πόλεις καταστρέφονται ὑπὸ βομβῶν καὶ ἄλλων θανατηφόρων ὄπλων,

ἀκούεται ὁ ἔσχατος ρόγχος ἀνυπερασπίστων παιδιῶν, μητέρων καὶ γερόντων καὶ τὸ αἷμα τῶν κραυγάζει μέχρι οὐρανοῦ, ἡ ὀρθόδοξος ρωσικὴ Ἐκκλησία, ἦν μετὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀντιπροσωπεύω—λέγει ὁ ὑπογράφόμενος Πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας—δὲν δύναται νὰ παραμένῃ ἀδιάφορος εἰς τὰς δοκιμασίας τοῦ κορεατικοῦ λαοῦ. «Ὅθεν, μὴ κρύπτουσα τὴν συμπάθειάν της πρὸς τὸν τόσο σκληρῶς δοκιμαζόμενον τοῦτον λαόν, ὑψοί τὴν φωνὴν ἐν ὀνόματι τῆς ἀληθείας καὶ διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ἀμερικανικῆς εἰς Κορέαν ἐπιθέσεως.

«Ἡ ὀρθόδοξος ρωσικὴ Ἐκκλησία καταδικάζει ἀνεπιφύλακτως τὸν διὰ τῆς ἀμερικανικῆς ἀεροπορίας ἀπάνθρωπον ὄλεθρον τοῦ εἰρηνικοῦ κορεατικοῦ λαοῦ.. Ἐν ὀνόματι τοῦ Σωτῆρος τοῦ κόσμου Χριστοῦ ἀξιοί ἐπιμόνης τὴν κατάπαισιν τῶν πράξεων τούτων τῆς βίας καὶ τῶν βουβαρδισμῶν, τὴν ἀποχώρησιν τῶν ξένων στρατευμάτων καὶ τὸν τερματισμὸν τοῦ παρανόμου τούτου πολέμου..».

—Περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου ἐν. ἔτους ἐν ἡλικίᾳ 76 ἐτῶν ἐτελεύτησεν ὁ ἀπὸ τοῦ 1934 ὑπὸ τῆς ρωσικῆς συνόδου τῆς Κλήβελανδ ἐκλεγείς Μητροπολίτης πάσης Ἀμερικῆς καὶ Καναδᾶ Θεόφιλος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Κατάργησις τῆς Πανεπιστημιακῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Διὰ νόμου ἐκδοθέντος τῇ 12 παρελθόντος Ἰουνίου ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Σόφιας ἀποσπασθεῖσα ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου ἀπετέλεσαν ἴδιον Ἰνστιτούτον ἀνωτέρων θεολογικῶν σπουδῶν ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς ὀρθοδοξου βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας. Τὸ πρόγραμμα τῶν σπουδῶν καθιερώθη ὑπὸ Ἐπιτροπῆς ἐξ ἀρχιερέων ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ. Τὸ Ἰνστιτούτον δέχεται σπουδαστὰς τελειοφοίτων τῶν ἐκκλησιαστικῶν σεμιναρίων, θὰ λειτουργῇ δὲ δαπάναις τῆς Ἐκκλησίας.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ

Ἐπικρίσεις Ἐγκυκλίου. Κατὰ τὴν συνελευσάν τῇ 11 λήξαντος μηνὸς σύνοδον τῆς Καντερβουρίας ἡ Α. Σ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας ἐν τῷ ἐναρκτηρῶ τοῦ λόγῳ ὠμίλησε καὶ περὶ τῆς τελευταίας Ἐγκυκλίου τοῦ Πάπα «*Humani Genensis*», ἧς σύντομος περίληψις ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησίας».

«Ἡ Ἐγκύκλιος αὕτη—εἶπεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος—περιέχει δηλώσεις καὶ συλλογισμοὺς τόσο ἀπέχοντας τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας ὡς ὁμολογοῦσιν αὐτὴν αἰ μὴ ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ὥστε ἡ δημοσίευσίς καὶ ἐφαρμογὴ τῶν μόνον νὰ σὺξήσουν δύναται τὴν ἀπομόνωσιν τῆς ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ πολλαπλασσοῦν τὰς δυσκολίας πάσης ἀποπείρας προσεγγίσεως. Παρὰ ταῦτα, θὰ ἡδυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι θὰ εἴμεθα συμπαραστάται ἐν τῇ ἀμύνη τῆς ἐλευθερίας, διὰ τὴν ὁποίαν οἱ ρωμαιοκαθολικοὶ τόσα ὑποφέρουν. Δυστυχῶς καὶ ἐν τούτῳ ἡ ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία ἀκολουθεῖ τὸν ἴδιόν της δρόμον καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐλευθερίας δὲν συνεργάζεται μετὰ τῶν λοιπῶν χριστιανικῶν κοινοτήτων. Οὕτω εἶς τινὰς περιοχὰς τοῦ κόσμου αἱ καθολικαὶ ἀρχαὶ δὲν διαμαρτύρονται κατὰ τῆς καταχρήσεως πολιτικῶν καταναγκασμῶν, μάλλον δὲ τὴν ἐνθαρρύνουν ὅταν χρησιμοποιηθῶνται κατὰ μὴ ὑπακούουσάν εἰς αὐτὰς χριστιανικῶν ὀργανώσεων. Οἱ σημεριοὶ καιροὶ ἐχθρεύονται τὴν ἐλευθερίαν. Ὅσοι διὰ λόγους χριστιανικοῦ ἐπιθυμοῦν τὴν ἐλευθερίαν πρέπει νὰ ἦνε ἀλληλέγγυοι. Ἐσχάτως, καὶ ἐπανειλημμένως, τὸ Βατικανὸν ἐπεζήτησε τὸν οὐσιαστικὸν κοινοῦ τῶν χριστιανῶν μετώπου. Καὶ εἶνε τραγικόν τὸ ὅτι ταῦτοχρόνως ἡ ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία λέγει καὶ πράττει τόσα, καθιστῶντα ἀδύνατον τὸ κοινὸν τοῦτο μέτωπον».

ΘΕΟΛΟΓΙΚΑΙ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΙ

Τὸ ἐν Γενεύῃ Ἑλβετίας Γραφεῖον Τύπου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἀνακοινεῖ, ὅτι ἡ Διεκκλησιαστικὴ Βοήθεια Ὑποτροφιῶν θὰ βοηθήσῃ 121 σπουδαστὰς τῆς Θεολογίας ἀπὸ 15 Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, τὴν Συρίαν καὶ τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, νὰ σπουδάσουσιν εἰς Κολλέγια καὶ Σεμινάρια ἄλλων χωρῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐλευσομένου Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1950—51, ὅπως ἀνεκοίνωσεν ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑποτροφιῶν τοῦ Τμήματος Διεκκλησιαστικῆς Βοηθείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

15 Ἀμερικανοί, Ἄγγλοι, Γάλλοι, Σουηδοὶ καὶ Ἑλβετοὶ σπουδασταὶ θὰ σπουδάσουσιν εἰς Γερμανικὰ Θεολογικὰ Σεμινάρια καὶ Πανεπιστήμια μὲ ὑποτροφίας προσφερθείσας ἀπὸ τὰς Γερμανικὰς Ἐκκλησίας διὰ πρώτην φοράν ἀφ' οὗτου ἐτερματίσθη ὁ δεῦτερος παγκόσμιος πόλεμος.

27 σπουδασταὶ ἀπὸ τὴν Αὐστρίαν, Βουλγαρίαν, Φιλανδίαν καὶ Γερμανίαν μέχρι τῆς Συρίας καὶ Γιουγκοσλαβίας ἔτυχον ἐπίσης τοιούτων ὑποτροφιῶν διὰ σπουδῶν, 19 διὰ τὴν Ἀγγλίαν, 6 διὰ τὴν Γαλλίαν, ἀνά εἰς διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς Κάτω Χώρας, 8 διὰ τὴν Σκωτίαν, 7 διὰ τὴν Σουηδίαν καὶ 27 διὰ τὴν Ἑλβετίαν.

36 σπουδασταὶ ἐξ Εὐρώπης θὰ τύχουν ὁμοίων ὑποτροφιῶν διὰ νὰ σπουδάσουσιν εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς καὶ 2 ἄλλοι εἰς Καναδᾶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἴδιου Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους.

ΔΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν Westminster Τμήματος τῶν Χριστιανικῶν Δικαιωμάτων τῆς Μεθοδιστικῆς Ἐκκλησίας τῆς Μεγ. Βρετανίας κ. Ε. C. Urwin ἐν ἀπαντήσῃ πρὸς τὴν τηλεγραφικὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς εἰς κομμουνιστικὰς χώρας ἀρπαγῆς τῶν ἐλληνοπαίδων ἀνακοινεῖ ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι, μετὰ διαπίστωσιν τῶν σχετικῶν περιστατικῶν καὶ ἐπικοινωνιῶν μετὰ τε τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῶν ἐν Μεγ. Βρετανίᾳ Πρεσβειῶν τῶν Κυβερνήσεων Ἑλλάδος, Βουλγαρίας καὶ Γιουγκοσλαβίας, ἐκφράζει ἐξ ὀνόματος τῶν Μεθοδιστικῶν Ἐκκλησιῶν τὴν εὐκρινῆ αὐτῶν συμπάθειαν πρὸς τὸν ἐλληνοικὸν λαόν ἐπὶ τῇ συνεχιζομένῃ ἀδικίᾳ, βεβαίῳ δὲ ὅτι πάση δυνάμει προβαίνουν εἰς παραστάσεις ὅπως τὰ ἀρπαγέντα παιδία ἐπανέλθουν εἰς τὴν πατρίδα των,

ΔΙΑΦΟΡΑ

Πρὸς τοὺς χριστιανούς τῆς Κορέας. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ ἐσχάτως συνεδρίασα ἐν Τορόντο τοῦ Καναδᾶ, εἶχεν ἀπευθύνει πρὸς τοὺς χριστιανούς κορεάτας ἐγκάρδιον μήνυμα συμπαθείας ἐπὶ ταῖς ἐκ τοῦ πολέμου δοκιμασίας. «Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί—ἔλεγε τὸ μήνυμα—ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, συνελευθῶσα ἐν Τορόντο τοῦ Καναδᾶ, ἐπέιγεται νὰ ἐκφράσῃ τὴν βαθεῖάν του συμπάθειαν πρὸς τὸν κορεατικὸν λαόν διὰ τὰς σημερινὰς του δοκιμασίας. Ἀποτεινόμεθα ἰδίως πρὸς τοὺς χριστιανούς ἀδελφούς ἡμῶν πασῶν τῶν περιοχῶν τῆς Κορέας ὅτι εἴμεθα μετ' αὐτῶν εἰς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ἐνιαίαν κοινότητα. Αἱ ἀγωνιώδεις σκέψεις μας εἶνε πλησίον των καὶ τὰς περιβάλλουν αἱ προσευχαὶ μας κατὰ τοὺς παρόντας κινδύνους καὶ τὰς ἐκ τοῦ πολέμου δοκιμασίας. Εἰς ἕνα κόσμον διηρημένον βαθύτατα οἱ χριστιανοὶ καλοῦνται πανταχοῦ νὰ μαρτυροῦν ὑπὲρ τῆς ἐνότητος, τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς ἔδωκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐπαναλαμβάνομεν τὴν πίστιν μας εἰς τὴν ἐλευθερίαν, ἡ ὁποία ἀπολυτρῶνει τοὺς ἀνθρώπους. Οὐδεμία βία, οὐδεμία ἀπειλὴ δυνάμεων τοῦ κόσμου τοῦτου δύναται νὰ μᾶς ἀφαιρήσῃ αὐτὴν τὴν ἐλευθερίαν. «Ὅτε ἀρχαί, οὔτε δυνάμεις, οὔτε ἐνεστώτα, οὔτε μέλλοντα, οὔτε ὕψωμα, οὔτε βάθος, οὔτε τις κτίσις ἕτερα δυνήσεται ἡμᾶς χωρῖσθαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν».

Ίκετεύομεν τὸν Θεὸν νὰ σὰς ὀδηγήσῃ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς θελήσεώς Του καὶ νὰ σὰς ἐνισχύσῃ ὅπως ὑπομείνητε τὴν δοκιμασίαν· ὅπως ἐν τῷ πυρὶ τῶν δοκιμασιῶν σὰς ἡ πίστις σὰς μὴ ἐκπέσῃ οὐδεποσῶς· ὅπως εἰς τὸν θόρυβον καὶ τὴν καταστροφὴν στηριχθῆτε ἐν τῇ ἀκλονήτῳ βεβαιότητι ὅτι ὁ Χριστὸς νενίκηκε τὸν κόσμον...».

Ἐξιώσεις τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν Συρίας. Πρὸ τῆς συγκροτήσεως τῆς συνταγματικῆς συνελεύσεως τῆς Συρίας οἱ χριστιανοὶ ἠγάθησαν πάντων τῶν τμημάτων τοῦ κράτους συνήλθον ἐν Δαμασκῷ ὅπως ἐμποδίσουν τὴν συνέλευσιν νὰ ψηφίσῃ τὸ Ἰσλάμ ὡς θρησκείαν τοῦ κράτους τῆς δημοκρατίας. Πρὸς τοῦτο συνετάχθη ὑπόμνημα ἐκθέτον τὰς ἀντιλήψεις τῶν χριστιανῶν, ὁπερ ὑπεβλήθη εἰς τὸν πρόεδρον τῆς δημοκρατίας, τὸν πρωθυπουργὸν καὶ τὸν πρόεδρον τῆς συνταγματικῆς συνελεύσεως, φέρον τὰς ὑπογραφὰς τοῦ ἑλληνορθόδοξου Πατριάρχου Ἀντιοχείας καὶ Ἀνατολῆς, τοῦ γραικοκαθολικοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας, τοῦ μαρωνίτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας καὶ Ἀνατολῆς, τοῦ ἀρμενοκαθολικοῦ Πατριάρχου Κιλικίας, τοῦ συρρορθόδοξου Πατριάρχου Ἀντιοχείας καὶ Ἀνατολῆς, τοῦ γραικοκαθολικοῦ Ἐπισκόπου Χαλεπίου, τοῦ παρὰ τῆ χαλδοσάικῃ ἐκκλησίᾳ ἀπεστολικοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Πάπα, τοῦ γρηγοριανοῦ ἀρμενίου ἐπισκόπου Χαλεπίου καὶ τοῦ προϊστάμενου τῆς ἐν Συρίᾳ ἀραβικῆς εὐαγγελικῆς κοινότητος. Πάντες οὗτοι ἤξιωσαν ὅπως τὸ νέον ἐλύτισταγμα ἐγγυηθῆ διὰ τὰς χριστιανικὰς μειονότητες σευθερίαν τῆς λατρείας, τῆς ἐκπαιδεύσεως, καὶ τοῦ προσωπικοῦ δικαίου (γάμου, διαζυγίου κλπ.).

«Πρὸς αὐτὸ τοῦτο τὸ συμφέρον τῆς δημοκρατίας—λέγεται ἐν τῷ ὑπομνήματι—οὐδεμιᾶς θρησκείας μνεῖα δέον νὰ γείνη ἐν τῷ συντάγματι, ἐφ' ὅσον ὁ συριακὸς λαὸς ἀποτελεῖται ἐκ πολλῶν θρησκευτικῶν κοινοτήτων, δέον δεῖ νὰ ἀναγνωρισθῇ ἰσότης πασῶν τῶν θρησκείων».

Πράγματι, κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς συνελεύσεως τῆς 3 παρ. Αὐγούστου διὰ μεγάλης πλειονοψηφίας ἐθεσπίσθη τὸ σύνταγμα, ἐν τῷ ὁποίῳ δὲν φέρεται μὲν ὁ Ἰσλαμισμὸς ὡς θρησκεία τοῦ κράτους, θεσπίζεται ὅμως ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς δημοκρατίας δέον ὑποχρεωτικῶς νὰ εἶνε μουσουλμάνος, οἱ δ' ἐκ τῶν μελῶν ἄκροι μουσουλμάνοι ἐπέτυχον ὅπως περιληφθῆ εἰς τὸ σύνταγμα ἄρθρον, κατὰ τὸ ὁποῖον «τῆς πλειονότητος τῶν σώρων οὔσης μωαμεθανικῆς, τὸ κράτος κηρύττει ἑαυτὸ συνδεόμενον πρὸς τὸν Ἰσλαμισμὸν».

Μία πρότασις πρὸς τὸ ΟΗΕ. Ἡ ἐν Νέα Ὑόρκῃ Ἐπιτροπὴ τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τὰ διεθνῆ ζητήματα ἐξέφρασε τὴν γνώμην ὅπως τὰ Ἠνωμένα Ἐθνη θεσπίσουν «σπουδαῖον ὄργανον διὰ τὴν εἰρήνην» ἐν συγκρότημα διεθνῶν ἐπιτροπῶν παρατηρήσεως. Αἱ ἐπιτροπα αὗται θὰ ἔπρεπε νὰ τοποθετηθοῦν εἰς πάντα τὰ νευραλγικὰ σημεῖα «ὅπου θὰ ὑπῆρχε φόβος ἐπιθέσεως οἰασδῆποτε μορφῆς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ, μικτὸν ὄργανον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου τῶν Ἱεραποστολῶν, ἀπήρθευεν ἐν ὑπομνήματι τὴν πρότασιν ταύτην εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ὀργανισμοὺς τῶν 33 χωρῶν-μελῶν τοῦ ΟΗΕ μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως ἐπιδοκιμάσουν αὐτὴν καὶ ἐνθαρρύνουν τοὺς παρὰ τῷ ΟΗΕ ἀντιπροσώπους τῶν κυβερνήσεων τῶν ὁσῶς τὴν ὑποστηρίξουν.

Σκοπὸς τῶν ἐπιτροπῶν τούτων θὰ εἶνε ὁ σχηματισμὸς ὁμάδων παρατηρητῶν εἰς πάσας τὰς χώρας ὅπου εἶνε ἐκδηλῶς ἀπαραίτητος ὁ διεθνὴς ἐλέγχος, ὅπως π. χ. ἡ περίπτωσις τῆς ὑπὸ τινῶν χωρῶν μὴ εἰσέτι ὑπογραφῆς τῶν συνθηκῶν εἰρήνης. Αἱ ὁμάδες αὗται θὰ ἠδύναντο νὰ θεθοῦν εἰς τὴν διάθεσιν πάσης κυβερνήσεως φοβουμένης τυχόν οἰανδῆποτε ἐπιθεσιν. Θὰ πρέπη δὲ νὰ ἔχουν χαρακτηριστὰ εὐρύτατα διεθνῆ καὶ νὰ περιλαμβάνουν ἀντιπροσώπους καὶ ἄλλων χωρῶν ἐκ τῶν μὴ ἀμέσως ἐνδιαφερομένων.

Κατὰ τὸ ἐν λόγῳ ὑπόμνημα, ἡ δημιουργία τοιοῦτου συγκροτήματος ἐπιτροπῶν παρατηρήσεως θὰ προσέ-

φερε σημαντικὰς ὑπηρεσίας. Τὴν πρότασιν ὑπέγραψαν οἱ Kenneth G. Grubb πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τὰς διεθνεῖς ὑποθέσεις, van Asbeck πρόεδρος καὶ Dr O. Frederik Nolde, διευθυντής.

Πρὸς ἴδρυσιν «Δαικῆς Ἐκκλησίας». Κατ' εἰδήσεις ἐκ Βερολίνου, ὁμάς κληρικῶν τῆς σοβιετικῆς ζώνης τῆς Γερμανίας συμπαθῶς διακειμένων πρὸς τὸν κομμουνισμὸν καὶ, συνεπῶς, κεκρυμμένων κατὰ τῶν ἐν τῇ ζώνῃ ταύτῃ ρωμαιοκαθολικῶν καὶ προτεσταντικῶν ἐκκλησιῶν, συνελθοῦσα ἐν τῷ ἀνατολικῷ Βερολίνῳ προέτεινε τὴν σύγκλησιν μονίμου συμβουλίου πρὸς σύνταξιν προγράμματος ἰδρύσεως «Δαικῆς Ἐκκλησίας», μελλούσης νὰ συνεργάζεται στενῶς μετὰ τῆς «Δημοκρατίας τῆς Ἀνατολικῆς Ζώνης».

Ἡ Ἁγία Γραφὴ ἐν Κορέᾳ. Συνεπεῖα παρακλήσεως τῆς ἐν Κορέᾳ Βιβλικῆς Ἐταιρείας ἀντίτυπα τῆς Ἀγ. Γραφῆς ἐστάλησαν ἐξ Ἀμερικῆς διὰ τὰ Κορεατικὰ στρατεύματα. Ἡ Ἀμερικανικὴ Βιβλικὴ Ἐταιρεία πρόβη εἰς εἰδικὴν ἐκδοσιν τῆς Γραφῆς εἰς κορεατικὴν γλῶσσαν, ἀποτελουμένην ἐκ 50.000 ἀντιτύπων τῶν τεσσάρων Εὐαγγελίων καὶ τῶν Πράξεων. Ἐπὶ πλεόν 100.000 ἀντίτυπα τῆς ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὀμιλίας τοῦ Κυρίου εἰς ἀγγλικὴν καὶ κορεατικὴν γλῶσσαν ἀπεστάλησαν ἐκ Νέας Ὑόρκης.

Ἡ εἰς τὴν κορεατικὴν μετάφρασις τῆς ὀλης Ἀγ. Γραφῆς ὑπάρχει ἀπὸ τοῦ 1911. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ Ἀμερικανικὴ Βιβλικὴ Ἐταιρεία συνειργάσθη μετὰ τῆς κορεατικῆς ἐπιτροπῆς πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν Ἀγ. Γραφῶν.

Τὰ κύρια χαρακτηριστὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ὑόρκης Dr C. F. Garbett ἐν ἄρθρῳ του περὶ τῆς εἰς τὴν νότιον Κορέαν ἐισβολῆς τῶν κομμουνιστῶν λέγει, ὅτι ὁ ἄθεος κομμουνισμὸς ἀρνεῖται τὸν Θεόν, ἀποστερεῖ τὸ ἄτομον τῶν φυσικῶν του δικαιωμάτων, ὑποβιάζει τὸν ἄνθρωπον εἰς ἀπλοῦν ἐργαλεῖον τοῦ κράτους καὶ ἀπορρίπτει τὰς ἠθικὰς ἀρχὰς, ἅς ἡ ἀνθρωπότης ἐκληρονόμησεν ἀπὸ τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς Ἑλλάδος. «Τρία εἶνε—λέγει—τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ συγχρόνου κομμουνισμοῦ, ἅτινα ἀποτελοῦν ἐπανάστασιν κατὰ τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ: α) Συμπνίγει πᾶσαν ἐλευθερίαν σκέψεως: εἰς τὴν ἐπιστήμην, τὴν φιλολογοῖαν, τὴν τέχνην· β) ἀποκαθιστᾷ τὴν δουλείαν ἑκατομμύρια ἀχιμαλῶτων τοῦ πολέμου ἐν Ρωσίᾳ καὶ ὅσοι ὑποπτοὶ ἐπὶ δυσμενεῖα κατὰ τοῦ κράτους χρησιμοποιοῦνται εἰς καταναγκαστικὰ ἔργα ὑπὸ συνθήκας μὴ διαφερούσας ἀπὸ τῆν χειροτέραν δουλείαν· γ) διὰ τοῦ σιδηροῦ παραπετάσματος, δι' ἀγρίας λογοκρισίας καὶ ψευδολόγου προπαγάνδας οἱ κυβερνῆται τῆς Ρωσίας βυθίζου ἐν δολόκληρον ἔθνος εἰς πλήρη ἀγνοίαν παντὸς ὅ,τι θέλου ἀπ' αὐτοῦ ν' ἀποκρίθωσιν. Ὑποβάλλου ἐς τὸν λαὸν νὰ πιστεύη ὅτι ἀποτελεῖ ἄκρως προωδευμένην κοινωνίαν περικυκλωμένην ἀπὸ λαοὺς ὀπισθοδρομικοὺς, ἐκ φθόνου καὶ μίσους συνωμοτοῦντας νὰ τὴν καταστρέψωσιν διὰ πολέμου».

Ὁ Χριστιανισμὸς ἐν Ἰαπωνίᾳ. Εἰς τὸ ἐρώτημα ἂν ὁ ἰαπωνικὸς λαὸς εἶνε διατεθειμένος νὰ δεχθῆ τὸν Χριστιανισμὸν ὁ πάστορ Ἰάπων Dr Michio Kozaki ἐν ἄρθρῳ του δημοσιευθέντι ἐν τῷ «The Messenger» ἀπαντῶν, λέγει ὅτι εἰς λόγος τῆς πρὸς τοῦτο αἰσιοδοξίας εἶνε ἡ παρὰ τὴν ἦταν τῆς Ἰαπωνίας φιλικῆς τῶν ἰαπωνικῶν ὁμάδων ἐναντι τῶν Ἀμερικανῶν κατακτητῶν. Μέχρις ἐσχάτων—προσθέτει ὁ Kozaki—καὶ ἐπὶ πλεόν τῶν τριῶν αἰώνων ὁ Χριστιανισμὸς ἦτο αὐστηρῶς ἀπαγορευμένος ἐν Ἰαπωνίᾳ καὶ οἱ χριστιανοὶ ἐδιώκοντο, κατεδικάζοντο δὲ καὶ εἰς θάνατον. Ὁ φόβος μὴ κατηγορηθῆ δι' ἀνθεθνικά αἰσθητάτα ὁ δεικνύων ἐνδιαφέρον πρὸς τὸν χριστιανισμὸν ἰάπων ἐξέλιπεν ἀπὸ τοῦ τέρατος τοῦ πολέμου.

Ἄλλη μεταβολὴ εὐνοϊκὴ εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν Ἰαπωνίᾳ ὑπῆρξεν ἡ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἀπάρησις τοῦ θεοῦ του χαρακτήρος. Οἱ ἔθνικιστὰ καὶ στρατοκράται θεωροῦντες αὐτὸν ὡς

υιόν του Θεού τόν συνέκρινον πρὸς τόν Χριστόν. 'Η ἤττα ἔθεσε τέρμα εἰς τὴν ἀντίληψιν ταύτην. 'Επὶ πλέον ἢ ὀλοκληρωτικῆ μορφῆ τοῦ πολιτεύματος ἀντικατεστάθη ὑπὸ τῆς δημοκρατικῆς. Πᾶσαι αὐταὶ αἱ μεταβολαὶ βαθέως ἐμετρίασαν τὴν ἔναντι τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς ἐκκλησίας στάσιν τῶν ἰαπῶνων.

Πάντως ὅμως δὲν δύναται νὰ γείνη λόγος περὶ ὁμαδικῆς κινήσεως τοῦ ἰαπωνικοῦ λαοῦ πρὸς τὸν Χριστιανισμόν. 'Οσονδήποτε κᾶν ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν ἰαπῶνων εἶνε σήμερον μεγαλείτερος τοῦ προπολεμικοῦ, δὲν εἶνε ἐν τούτοις σημαντικός. 'Η τοιαύτη κίνησις θὰ εἶνε καὶ βραθεῖα καὶ δύσκολος, ἔνεκα τῶν ἀπὸ μέρους τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐμποδίων, τὰ ὅποια πρέπει νὰ ὑπερνηκηθῶν. 'Η 'Ιαπωνία ἔχει ἕνα πολιτισμὸν παλαιὸν καὶ αὐτόχθονον, ἐν τῷ ὅποιῳ ὁ βουδδισμὸς καὶ ὁ σιντοϊσμὸς ἔχουν ρίζας βαθείας εἰς τὸν λαόν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

'Ιωάννου *N. Καρμίρη* Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν, Δύο βυζαντινοὶ ἱεράρχαι καὶ τὸ ὁχίαμα τῆς Ρωμαϊκῆς 'Εκκλησίας. 'Ανάτυπον ἐκ τῆς «'Εκκλησίας». 'Αθήναι 1950 (σελ. 119).

Τοῦ αὐτοῦ Λόγος εἰσαγωγικός εἰς τὴν Δογματικὴν, Συμβολικὴν καὶ 'Ηθικὴν Θεολογίαν. "Εκδόσεις δευτέρα. 'Αθήναι 1950 (σελ. 24).

'Αρχιμανδρίτου Τίτου 'Εμμ. Ματθαίου Λόγοι γαληνῆς (ὄμιλιαὶ ἀπὸ ραδιοφώνου). 'Αθήναι 1950 (σελ. 70).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

'Ιερομόναχον Χρῆστον Ζούτην Λεωνίδιον Κυνουρίας, *Αἰδοσ. Ζαχ. Τζαμπανᾶκη* Χαλέπα, *Αλέξ. Πολυζῶν* Πεταλίδιον Μεσσηνίας καὶ *Κωνστ. Κερεζίδην* Μητρόπολιν Γιαννιτσῶν διευθύνσεις σας ἐτακτοποιήθησαν. — *Αἰδοσιμ. Βασίλειον 'Αποστολῆν* Πιτροφόν. "Ανδρου διευθύνσεις σας ἐτακτοποιήθη φύλλα ἀπὸ 9-9-50 ἐστάλησαν. — *Αἰδοσ. Οἰκονόμον Γ. Πασχάλην* Τζιτζιφιές ἐπὶ τοῦ ἀποστελέντος χειρογράφου εὐχταία θὰ ἦτο μία προσωπικὴ συνάντησις. — *N. Ζουγαδάκη* 'Ηράκλειον τὰ φύλλα ἐστάλησαν τὰ τοῦ κ. Θεοδ. Τρεδάκη ἢ ὑπηρεσία εἶχε πρὸ πολλοῦ δώσει εἰς τὸν κ. Παπαμιχελᾶκη πρὸς τούτου θὰ ἀναμείνωμεν νεωτέραν εἰδοποίησίν σας. 'Η ἔκδοσις τῆς 'Ιστορίας τῆς 'Εκκλησίας 'Αντιοχείας τοῦ ἀειμνήστου 'Αρχιεπισκόπου Χρυσόστομον θὰ πραγματοποιηθῆ προσεγγέστατα δὲν θὰ βραδύνη καὶ ἢ τῆς 'Ιστορίας τῆς 'Ορθοδόξου 'Ανατολικῆς 'Εκκλησίας τοῦ αὐτοῦ. — κ. *Δαμιανὸν Στρονμπούλην* Πειραιᾶ ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας θυγομένου ζητήματος θὰ γράψωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον, ἂν ὑπάρξῃ ἡώρας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

'Ι. Μητρόπολις Σύρου, Τήνου, "Ανδρου κλπ.

Καλεῖ τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τῆς πολιτείας ἀπαιτούμενα προσόντα ὅπως καταλάβωσι τὰς χηρευούσας ἐφημεριακὰς θέσεις τῶν κατωτέρω ἐνοριῶν: 1) τοῦ ἐν Κέα ἱ. ν. ἀγίου Δημητρίου, 2) τοῦ ἐν Βουρκωτῇ "Ανδρου ἱ. ν. Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, 3) τῶν ἐν Φαλλῆκα "Ανδρου ἱ. ν. Γενεθλίων Θεοτόκου, 4) τοῦ ἐν Βουνίῳ "Ανδρου ἱ. ν. αὐτῶν Εἰσοδίων Θεοτόκου καὶ ἀγ. Παρασκευῆς, 5) τοῦ ἐν Παλαιοπόλει "Ανδρου ἱ. ν. ἀγ. 'Ιωάννου Προδρόμου, 6) τοῦ ἐν 'Απολωνίᾳ Σίφνου ἱ. ν. ἀγ. Σπυρίδωνος, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς ἱ. Μητροπόλεως τ' ἀποδεικτικὰ ἐγγράφα τῶν προσόντων αὐτῶν. 'Ερμούπολις Σύρου τῆς 6ῆς 'Οκτωβρίου 1950.

† 'Ο Σύρου Φιλᾶρετος

'Ι. Μητρόπολις Κερκύρας καὶ Παξῶν

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Νόμου 2200)1940 «περὶ ἱ. ναῶν καὶ ἐφημερίων», τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 536)1945 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὀρθοδόξου ἐφημεριακοῦ κλήρου κλπ.», τὸ ἄρθρον

28 τοῦ 'Αναγκ. Νόμου 540)1945 «περὶ ἐκκλησ. ἐκπαιδεύσεως», καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 83719 καὶ ἀπὸ 7-10-1946 'Εγκύκλιον τοῦ 'Υπουργείου Ἐρησκειμάτων καὶ 'Εθνικῆς Παιδείας, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς ἐφημεριακὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν ἱερῶν ναῶν τῆς 'Υ. Θεοτόκου (τῶν Δρόμων) καὶ ἀγίας Παρασκευῆς τοῦ χωρίου Στρινήλλα — Κερκύρας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 48 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, ἵνα ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι ἐφημέριοι τῆς ἐν λόγω ἐνορίας. 'Εν Κερκύρα τῆς 22 Σεπτεμβρίου 1950.

† 'Ο Κερκύρας καὶ Παξῶν Μεθόδιος

— "Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Νόμου 2200)1940 «περὶ ἱ. ναῶν καὶ ἐφημερίων», τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 536)1945 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὀρθοδόξου ἐφημεριακοῦ κλήρου κλπ.», τὸ ἄρθρον 28 τοῦ 'Αναγκ. Νόμου 540)1945 «περὶ ἐκκλησ. ἐκπαιδεύσεως», καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 83719 καὶ ἀπὸ 7-10-1946 'Εγκύκλιον τοῦ 'Υπουργείου Ἐρησκειμάτων καὶ 'Εθνικῆς Παιδείας, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ χωρίου Σταυρός — Κερκύρας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 48 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, ἵνα ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι ἐφημέριοι τῆς ἐν λόγω ἐνορίας. 'Εν Κερκύρα τῆς 22 Σεπτεμβρίου 1950.

† 'Ο Κερκύρας καὶ Παξῶν Μεθόδιος

'Ι. Μητρόπολις 'Ηλείας

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200)1940 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πληρῶσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἀγ. 'Αθανασίου Σμίλας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ὡς ἄνω θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας, ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικά των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων. 'Εν Πόργῳ τῆς 26ῆς Σεπτεμβρίου 1950.

† 'Ο 'Ηλείας Γερμανός

'Ι. Μητρόπολις Μεσσηνίας

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2200 'Αναγκαστικοῦ Νόμου «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πληρῶσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν ἱερῶν ναῶν: 1) ἀγ. Κωνσταντίνου Μηναιῶν, 2) ἀγ. 'Ιωάννου 'Αγρίλου καὶ 3) ἐνὸς διακόνου εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν Κοιμ. Θεοτόκου Πύλου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄνω Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω θέσεων τῆς παρουσίας ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικά των προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων. 'Εν Καλάμαις τῆς 1ῆς Σεπτεμβρίου 1950.

† 'Ο Μεσσηνίας Χρυσόστομος

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,”

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

† 'Ο 'Αθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ

† 'Ο 'Εδέσσης - Πέλλης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

† 'Ο Κερκύρας - Παξῶν ΜΕΘΟΔΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, 'Ακαδημαϊκός

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ : Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΪΣ

Τόποις «Φοίνικος» Λεωνάτου 4. 'Εν 'Αθήναις